

Naziv ustanove
Adresa sjedišta ustanove

**Nastavni plan i program za stjecanje
srednje stručne spreme ili prekvalifikacije za zanimanje**

UPRAVNI REFERENT

Obrazovni sektor: **Ekonomija, trgovina i poslovna administracija**

**Mjesto i datum
izrade programa**

1. NAZIV I STUPANJ SLOŽENOSTI ZANIMANJA

Naziv programa-zanimanja prema NKZ: **Upravni referent**

Šifra zanimanja prema NKZ: **4190.11.4**

2. ZNANJA, VJEŠTINE I SPOSOBNOSTI KOJE SE STJEČU ZAVRŠETKOM PROGRAMA

Cilj:

Postići osposobljenost polaznika za samostalno i uspješno obavljanje poslova u zanimanju.

Znanja, vještine i sposobnosti:

- poznavanje pozitivno pravnog sustava te način provedbe zakona i ostalih pravnih propisa
- deseteroprstno slijepo pisanje primjerene točnosti i brzine
- rukovanje uredskim aparatima i pomagalicama
- informatička pismenost – upisivanje podataka u računalne baze podataka, razmjenu elektroničkih (digitalnih dokumenata)
- rad na pripremi, prikupljanju, sređivanju, izdavanju, evidentiranju, otpremanju izdanih i primljenih spisa i dokumenata te tehnička kontrola i obrada podataka
- obavljanje radnji u upravnom postupku
- donošenje rješenja u jednostavnijim upravnim stvarima u granicama dobivene ovlasti,
- komunikacija s ljudima i obradba dokumenata.
- vođenje evidencije o primljenim i izdanim dokumentima
- prijem i razvrstavanje spisa
- izrada nacрта upravnih odluka (zaključaka i rješenja)
- formiranje javnobilježničkih spisa
- vođenje upravnih i neupravnih evidencija (upisnika predmeta, urudžbenog zapisnika)
- vođenje osobnih dosjea u javnim ustanovama.

3. UVJETI UPISA

Uvjeti za upis u program za stjecanje srednje stručne spreme:

- završena osnovna škola
- liječničko uvjerenje kojim se potvrđuje da je polaznik sposoban za obavljanje poslova Upravnog referenta.

Uvjeti za upis u program prekvalifikacije:

- najmanje 17 godina starosti
- završena srednja škola
- liječničko uvjerenje kojim se potvrđuje da je polaznik sposoban za obavljanje poslova Upravnog referenta.

Prije početka izvođenja nastave svaki polaznik dobiva Odluku o razlikovnim ispitima, iz koje je vidljivo koji se predmeti i obrazovni sadržaji priznaju te koji se predmeti i obrazovni sadržaji uključuju u program nastavka obrazovanja odnosno prekvalifikacije.

4. TRAJANJE PROGRAMA I NAČINI IZVOĐENJA

Program za stjecanje srednje stručne spreme ili prekvalifikacije za zanimanje Upravni referent izvodi se u obrazovanju odraslih u trajanju od **2 517 sati konzultativno-instruktivnom ili dopisno-konzultativnom nastavom općeobrazovni dio, a posebni strukovni dio i izborni strukovni dio isključivo konzultativno-instruktivnom nastavom.**

Broj sati svakog pojedinog teorijskog predmeta iznosi 50% od broja nastavnih sati propisanih nastavnim planom za redovito obrazovanje.

Vježbe se izvode u punom fondu sati propisanim nastavnim planom i programom za stjecanje srednje stručne spreme za zanimanje Upravni referent.

Konzultativno-instruktivna nastava se provodi putem skupnih i individualnih konzultacija. Skupne konzultacije čine 2/3 ukupnog broja sati za nastavu pojedinog teorijskog predmeta utvrđenog u programu, izvode se s cijelom obrazovnom skupinom i obvezne su za sve polaznike. Organiziraju se u ustanovi, prema utvrđenom rasporedu uz obavezno vođenje evidencije o prisutnosti polaznika.

Preostalu 1/3 čine individualne konzultacije, koje se provode prema utvrđenom rasporedu i potrebi polaznika, neposredno u ustanovi, putem elektroničke pošte i slično.

Dopisno-konzultativnom nastavom izvodi se samo općeobrazovni dio, a posebni strukovni dio i izborni strukovni dio se izvode konzultativno – instruktivnom nastavom.

Za izvođenje dopisno-konzultativne nastave potrebno je izraditi nastavna pisma za sve općeobrazovne predmete te ih osigurati za sve polaznike (dva nastavna pisma iz različitih nastavnih predmeta ustanova dostavlja Agenciji prilikom podnošenja zahtjeva za ishodenje stručnog mišljenja na programe za ovaj način izvođenja).

Dopisno – konzultativna nastava izvodi se putem skupnih i individualnih konzultacija. Skupne konzultacije su obvezne za sve polaznike i realiziraju se kroz 10% nastavnih sati propisanih nastavnim planom i programom za redovito obrazovanje.

Na uvodnim konzultacijama polaznici dobivaju potrebne upute: o realizaciji programa, organizaciji nastave, sadržaju predmeta, rasporedu konzultacija, samoučenju i nastavnim pismima koja im se dodjeljuju. Od posebnog je značenja upoznati polaznike, uspostaviti međusobnu komunikaciju i suradnju.

Skupne su konzultacije ciklički raspoređene, polaznici dolaze radi potrebnih im konzultacija i povratnih informacija o uspješnosti usvojenog dijela nastavnih sadržaja/programa. Na skupnim se konzultacijama, u skladu s nastavnim planom i programom te potrebama polaznika, obrađuje i tumači određeni nastavni sadržaj koji je uvijek potrebno prilagoditi posebnostima obrazovne skupine.

Individualne konzultacije izvode se dopisnim putem uz pomoć posebnih didaktičkih izvora znanja za samoučenje, primjerice, nastavna pisma u pisanom obliku, na CD-u i na internetskim stranicama, koje je ustanova dužna osigurati te uskladiti s razrađenom metodologijom. Individualne konzultacije mogu se provoditi elektroničkom poštom, telefonom, na forumima i ostalim načinima, a prema potrebama i mogućnostima polaznika.

Vježbe se izvode, prema nastavnom planu i programu za stjecanje srednje stručne spreme za zanimanje Upravni referent u redovitom obrazovanju, u specijaliziranoj učionici ustanove/škole.

5. NASTAVNI PLAN I PROGRAM

5.1. NASTAVNI PLAN

5.1. A NASTAVNI PLAN ZA REDOVITO OBRAZOVANJE

UPRAVNI REFERENT								
A. ZAJEDNIČKI OPĆEOBRAZOVNI DIO								
PREDMETI	Tjedni i godišnji broj nastavnih sati							
	1. razred		2. razred		3. razred		4. razred	
	Tjedno	Godišnje	Tjedno	Godišnje	Tjedno	Godišnje	Tjedno	Godišnje
Hrvatski jezik	4	140	4	140	4	140	4	128
Strani jezik 1.	3	105	3	105	3	105	3	96
Strani jezik 2.	2	70	2	70	2	70	2	64
Povijest	2	70	2	70	2	70	-	-
Zemljopis	2	70	2	70	-	-	-	-
TZK	2	70	2	70	2	70	2	64
Čovjek, zdravlje, okoliš	2	70	1	35	-	-	-	-
Matematika	2	70	2	70	2	70	-	-
Sociologija	-	-	-	-	2	70	-	-
Vjeronauk/Etika	1	35	1	35	1	35	1	32
UKUPNO A	20	700	19	665	18	630	12	384
B. STRUČNO - TEORIJSKI DIO PROGRAMA								
B1. STRUKOVNO - TEORIJSKI PREDMETI								
OBVEZNI STRUKOVNI PREDMETI	Tjedni i godišnji broj nastavnih sati							
	1. razred		2. razred		3. razred		4. razred	
	Tjedno	Godišnje	Tjedno	Godišnje	Tjedno	Godišnje	Tjedno	Godišnje
Uvod u državu i pravo	3	105	-	-	-	-	-	-
Informatika	2	70	2	70	2	70	3	96
Poslovni jezik	1	35	1	35	-	-	-	-
Poduzetništvo s menadžmentom	-	-	-	-	-	-	2	64
Ustavni ustroj RH	-	-	-	-	-	-	2	64
Poslovna psihologija	-	-	2	70	-	-	-	-
Uredsko poslovanje i dopisivanje	-	-	2	70	2	70	-	-
Radno pravo	-	-	-	-	-	-	3	96
Upravni postupak	-	-	-	-	2	70	4	128
Kompjutorska daktilografija	4	140	2	70	2	70	-	-
Uvod u imovinsko pravo	-	-	-	-	-	-	2	64
Uvod u obiteljsko pravo	-	-	-	-	2	70	-	-
Gospodarstvo	-	-	2	70	-	-	-	-
Knjigovodstvo	-	-	-	-	2	70	-	-
Statistika	-	-	-	-	-	-	2	64
UKUPNO SATI OBVEZNIH	10	350	11	385	12	420	18	576

STRUKOVNIH PREDMETA								
--------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

IZBORNI STRUKOVNI PREDMETI*	Tjedni i godišnji broj nastavnih sati							
	1. razred		2. razred		3. razred		4. razred	
	Tjedno	Godišnje	Tjedno	Godišnje	Tjedno	Godišnje	Tjedno	Godišnje
Javne financije	-	-	-	-	-	-	2	64
Latinski jezik	2	70	2	70	-	-	-	-
Logika	-	-	-	-	1	35	-	-
Filozofija	-	-	-	-	-	-	2	64
Ljudska prava	-	-	2	70	2	70	-	-
Matematika	-	-	-	-	-	-	2	64
UKUPNO SATI IZBORNIH STRUKOVNIH PREDMETA	2	70	4	140	3	105	6	192
UKUPNO SATI B1.	12	420	15	525	15	525	24	768
B2. PRAKTIČNI DIO PROGRAMA								
PRAKTIČNA NASTAVA	Tjedni i godišnji broj nastavnih sati							
	1. razred		2. razred		3. razred		4. razred	
	Tjedno	Godišnje	Tjedno	Godišnje	Tjedno	Godišnje	Tjedno	Godišnje
Stručna praksa	-	-	-	40	-	40	-	40
UKUPNO SATI B2.	-	-	-	40	-	40	-	40

5.1. B - NASTAVNI PLAN ZA KONZULTATIVNO – INSTRUKTIVNU NASTAVU

PREDMETI	1. razred				2. razred				3.razred				4. razred			
	RN	OO	SK	IK	RN	OO	SK	IK	RN	OO	SK	IK	RN	OO	SK	IK
I. OPĆEOBRAZOVNI DIO PROGRAMA																
Hrvatski jezik	140	70	47	23	140	70	47	23	140	70	47	23	128	64	43	22
Strani jezik 1.	105	53	35	18	105	53	35	18	105	53	35	18	96	48	32	16
Strani jezik 2.	70	35	24	11	70	35	24	11	70	35	24	11	64	32	22	10
Povijest	70	35	24	11	70	35	24	11	70	35	24	11	-	-	-	-
Zemljopis	70	35	24	11	70	35	24	11	-	-	-	-	-	-	-	-
TZK	70	35	24	11	70	35	24	11	70	35	24	11	64	32	22	10
Čovjek, zdravlje, okoliš	70	35	24	11	35	18	12	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Matematika	70	35	24	11	70	35	24	11	70	35	24	11	-	-	-	-
Sociologija	-	-	-	-	-	-	-	-	70	35	24	11	-	-	-	-
Etika/Vjeronauk	35	18	12	6	35	18	12	6	35	18	12	6	32	16	11	5
UKUPNO I.	700	351	238	113	665	334	226	108	630	316	214	102	384	192	130	62
II. STRUČNO -TEORIJSKI DIO PROGRAMA																
Uvod u državu i pravo	105	53	35	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Informatika	70	70	70	-	70	70	70	-	70	70	70	-	96	96	96	-
Hrvatski poslovni jezik	35	18	12	6	35	18	12	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Poduzetništvo s menadžmentom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64	32	22	10
Ustavni ustroj RH	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64	32	22	10
Poslovna psihologija	-	-	-	-	70	35	24	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Uredsko poslovanje i dopisivanje	-	-	-	-	70	35	24	11	70	35	24	11	-	-	-	-
Radno pravo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	96	48	32	16
Upravni postupak	-	-	-	-	-	-	-	-	70	35	24	11	128	64	43	22
Kompjutorska daktilografija	140	140	140	0	70	70	70	0	70	70	70	0	-	-	-	-
Uvod u imovinsko pravo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64	32	22	10
Uvod u obiteljsko pravo	-	-	-	-	-	-	-	-	70	35	24	11	-	-	-	-
Gospodarstvo	-	-	-	-	70	35	24	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Knjigovodstvo	-	-	-	-	-	-	-	-	70 (42T +28 V)	49 (21T +28 V)	42 (14T +28 V)	7	-	-	-	-
Statistika	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64 (38T +26V)	45 (19T +26V)	39 (13T +26V)	6
UKUPNO II.	350	281	257	24	385	263	224	38	420	294	254	40	576	349	276	74

III. IZBORNI DIO PROGRAMA																
Latinski jezik	70	35	24	11	70	35	24	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Logika	-	-	-	-	-	-	-	-	35	18	12	6	-	-	-	-
Filozofija	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64	32	22	10
Ljudska prava	-	-	-	-	70	35	24	11	70	35	24	11	-	-	-	-
Javne financije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64	32	22	10
Matematika	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64	32	22	10
UKUPNO III.	70	35	24	11	70	35	24	11	70	35	24	11	64	32	22	10
IV. PRAKTIČNI DIO PROGRAMA																
Stručna praksa	-	-	-	-	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40
UKUPNO IV.	-	-	-	-	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40

RN – redovita nastava OO – obrazovanje odraslih

SK – skupne konzultacije IK – individualne konzultacije

Napomena: U 1., 2., 3. i 4. razredu bira se jedan od ponuđenih izbornih predmeta.

**5.1. C NASTAVNI PLAN ZA DOPISNO – KONZULTATIVNU NASTAVU
(OPĆEOBRAZOVNI DIO PROGRAMA) I KONZULTATIVNO – INSTRUKTIVNU
NASTAVU (STRUKOVNI DIO PROGRAMA)**

PREDMETI	1. razred				2. razred				3.razred				4. razred			
	RN	OO	SK	IK	RN	OO	SK	IK	RN	OO	SK	IK	RN	OO	SK	IK
I. OPĆEOBRAZOVNI DIO PROGRAMA (DOPISNO – KONZULTATIVNA NASTAVA)																
Hrvatski jezik	140	70	14	56	140	70	14	56	140	70	14	56	128	64	13	51
Strani jezik 1.	105	53	11	42	105	53	11	42	105	53	11	42	96	48	10	38
Strani jezik 2.	70	35	7	28	70	35	7	28	70	35	7	28	64	32	6	26
Povijest	70	35	7	28	70	35	7	28	70	35	7	28	-	-	-	-
Zemljopis	70	35	7	28	70	35	7	28	-	-	-	-	-	-	-	-
TZK	70	35	7	28	70	35	7	28	70	35	7	28	64	32	6	26
Čovjek, zdravlje, okoliš	70	35	7	28	35	18	4	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Matematika	70	35	7	28	70	35	7	28	70	35	7	28	-	-	-	-
Sociologija	-	-	-	-	-	-	-	-	70	35	7	28	-	-	-	-
Etika/Vjeronauk	35	18	4	14	35	18	4	14	35	18	4	14	32	16	3	13
UKUPNO I.	700	351	71	280	665	334	68	266	630	316	64	252	384	192	38	154
II. STRUČNO - TEORIJSKI DIO PROGRAMA (KONZULTATIVNO – INSTRUKTIVNA NASTAVA)																
Uvod u državu i pravo	105	53	35	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Informatika	70	70	70	0	70	70	70	0	70	70	70	0	96	96	96	0
Hrvatski poslovni jezik	35	18	12	6	35	18	12	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Poduzetništvo s menadžmentom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64	32	22	10
Ustavni ustroj RH	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64	32	22	10
Poslovna psihologija	-	-	-	-	70	35	24	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Uredsko poslovanje i dopisivanje	-	-	-	-	70	35	24	11	70	35	24	11	-	-	-	-
Radno pravo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	96	48	32	16
Upravni postupak	-	-	-	-	-	-	-	-	70	35	24	11	128	64	43	22
Kompjutorska daktilografija	140	140	140	0	70	70	70	0	70	70	70	0	-	-	-	-
Uvod u imovinsko pravo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64	32	22	10
Uvod u obiteljsko pravo	-	-	-	-	-	-	-	-	70	35	24	11	-	-	-	-
Gospodarstvo	-	-	-	-	70	35	24	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Knjigovodstvo	-	-	-	-	-	-	-	-	70 (42T +28 V)	49 (21T+ 28V)	42 (14T +28 V)	7	-	-	-	-
Statistika	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64 (38T +26 V)	45 (19T +26 V)	39 (13T +26 V)	6
UKUPNO II.	350	281	257	24	385	263	224	39	420	294	254	40	576	349	276	74

III. IZBORNI DIO PROGRAMA (KONZULTATIVNO - INSTRUKTIVNA NASTAVA)																
Latinski jezik	70	35	24	11	70	35	24	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Logika	-	-	-	-	-	-	-	-	35	18	12	6	-	-	-	-
Filozofija	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64	32	22	10
Ljudska prava	-	-	-	-	70	35	24	11	70	35	24	11	-	-	-	-
Javne financije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64	32	22	10
Matematika	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64	32	22	10
UKUPNO III.	70	35	24	11	70	35	24	11	70	35	24	11	64	32	22	10
IV. PRAKTIČNI DIO PROGRAMA																
Stručna praksa	-	-	-	-	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40
UKUPNO IV.	-	-	-	-	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40

5.2. NASTAVNI PROGRAM

Kurikulumi nastavnih predmeta hrvatski jezik, matematika i strani jezici na razini 4.2. HKO-a za srednje strukovne škole, provode se slijedom odluka o donošenju kurikuluma za nastavne predmete Hrvatski jezik, Matematika i Strani jezici na razini 4.2. za srednje strukovne škole.

S obzirom na to da se programi obrazovanja odraslih za stjecanje srednje školske spreme, srednje stručne spreme ili prekvalifikacije provode na temelju kurikuluma propisanih za redovito obrazovanje, ustanove za obrazovanje odraslih dužne su nastavu provoditi sukladno donesenim kurikulumima.

U nastavku su poveznice na Odluke po nastavnim predmetima:

1. Hrvatski jezik za srednje strukovne škole na razini 4.2. [Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Hrvatski jezik za srednje strukovne škole na razini 4.2. u Republici Hrvatskoj](#), NN 10/2019.
2. Matematika za srednje strukovne škole na razini 4.2. [Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Matematika za srednje strukovne škole na razini 4.2. u Republici Hrvatskoj](#), NN 10/2019.
3. Engleski jezik za srednje strukovne škole na razini 4.2. [Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Engleski jezik za srednje strukovne škole na razini 4.2. u Republici Hrvatskoj](#), NN 10/2019.
4. Njemački jezik za srednje strukovne škole na razini 4.2. [Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Njemački jezik za srednje strukovne škole na razini 4.2. u Republici Hrvatskoj](#), NN 10/2019.

Kurikulumi nastavnih predmeta sociologija, logika, filozofija i latinski jezik provode se slijedom odluka o donošenju kurikuluma za nastavne predmete sociologija, logika, filozofija i latinski jezik za gimnazije:

1. Sociologija: [Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Sociologije za gimnazije u Republici Hrvatskoj](#), NN 7/2019.
2. Logika: [Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Logike za gimnazije u Republici Hrvatskoj](#), NN 7/2019.
3. Filozofija: [Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Filozofije za gimnazije u Republici Hrvatskoj](#), NN 7/2019.
4. Latinski jezik: [Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Latinski jezik za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj](#), NN 7/2019.

Važeći izvori: Glasnik Ministarstva prosvjete i športa RH, posebno izdanje, br. 11, Zagreb, lipanj 1997.

***Napomena:**

Vjeronauk: Odluka o donošenju nastavnog plana za predmet katolički vjeronauk za četverogodišnje srednje škole od 20. 1. 2009., mrežna stranica NCVVO-a, Nastavni planovi i programi za srednje škole

Etika: mrežna stranica NCVVO-a, Nastavni planovi i programi, Program nastavnog predmeta etika u srednjim školama, Izborni predmeti.

I. OPĆEOBRAZOVNI DIO PROGRAMA	
1. razred – 35 sati	Nastavni predmet: Povijest
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
Uvod u učenje povijesti	Povijest i njezino značenje.
Život i kultura ljudi u prapovijesno doba	Opća obilježja života i kulture ljudi u prapovijesno doba. Današnji Hrvatski prostor u prapovijesno doba.
Stari vijek	Prve države u starom vijeku. Države i narodi starog Istoka. Grčka u starom vijeku. Život i kultura starih Grka. Rim u starom vijeku. Život i kultura starih Rimljana. Kršćanstvo, počeci i razvoj. Današnje hrvatsko područje u doba Rimljana. Širenje kršćanstva i progoni.
Europa i svijet u ranom srednjem vijeku (V. do XI. stoljeće)	Velike seobe naroda i njihove posljedice. Srednja Europa poslije raspada Franačke države.
Hrvatska u ranom srednjem vijeku (VI. – XI. stoljeće)	Doseljenje Hrvata. Organizacija države. Hrvatska – neovisna i priznata europska država. Hrvatsko Kraljevstvo u X. stoljeću. Tomislav. Procvat Hrvatske u doba Krešimira IV. i Dmitra Zvonimira. Razvoj kulture u doba narodnih vladara.
Svijet i Europa u razvijenom i kasnom srednjem vijeku	Europa u usponu. Razvoj gradova, trgovine i obrta. Srednjevjekovne civilizacije i križarski ratovi. Odjeci u Hrvatskoj. Zemlje europskog zapada od XII. Stoljeća do XV. stoljeća. Kultura srednjevjekovnog društva.
Hrvatske zemlje u razvijenom i kasnom srednjem vijeku	Dinastičke promjene – dolazak Arpadovića (1102. - 1301.) Nove dinastičke borbe – dolazak Anžuvina (1301. – 1386.) Društveno-politička previranja. Gubitak Dalmacije. Turske provale u Hrvatsku. Srednjevjekovna bosanska država. Društveni i gospodarski odnosi hrvatskog srednjevjekovlja. Kultura Hrvata (XII. – XVI. stoljeće).
Svijet u novom vijeku (XV. – XVIII stoljeće)	Svijet u osvit novog doba (XV. – XVIII. st.) Velika zemljopisna otkrića. Renesansa i humanizam. odjeci u Hrvatskoj. Apsolutne monarhije država na europskom Zapadu. Ostale europske zemlje. Protestantska reforma i katolička obnova. Odjeci u Hrvatskoj.
Hrvatska u novom vijeku (od početka XVI. vijeka)	Cetinski sabor. Hrvatska među zemljama Habsburške krune. Hrvatska u doba najveće turske opasnosti. Ban Tomo Erdödy. Otpor bečkom centralizmu i apsolutizmu (zrinsko-

stoljeća do početka XVIII. stoljeća)	frankopanski). Hrvatska područja i stanovništvo za vrijeme mletačke i osmanlijske vlasti. Dubrovnik – oaza slobode. Bosna za vrijeme turskog vladanja. Oslobođanje hrvatskih krajeva od turske vlasti. Gospodarska obnova u Hrvatskoj nakon oslobođenja hrvatskih krajeva na početku XVIII. stoljeća. Kulturni razvoj u Hrvata od XVI. do početka XVIII. stoljeća. Institucije i simboli hrvatske državnosti.
2. razred – 35 sati	Nastavni predmet: Povijest
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
Svijet i Europa od kraja XVIII. do sredine XIX. stoljeća	Velike europske države potkraj XVIII. stoljeća. Razvoj SAD-a. Francuska do donošenja Ustava 1791. Francuska revolucija i njezin tijek od 1791. do proglašenja carstva. Napoleonovi ratovi i njegov slom. Bečki kongres. nacionalni pokret i revolucije u Europi 1848/49. godine.
Hrvatska od kraja XVIII. do sredine XIX. stoljeća	Utjecaj reforme prosvijećenog apsolutizma. Unutrašnje ustrojstvo hrvatskog kraljevstva. Hrvatska u vrijeme Napoleonovih ratova. Hrvatski narodni preporod 1835.-1848. Ban Josip Jelačić – odlučan otpor ugarskom hegemonizmu.
Svijet i Europa u drugoj polovici XIX. stoljeća	Doba tehničkih otkrića i novi izvori energije. Europske države i SAD u drugoj polovici XIX. stoljeća. Razvijeni kapitalizam – imperijalizam. Promjene u načinu život. Novi socijalni problemi.
Hrvatska u drugoj polovici XIX. stoljeća	Hrvatska u osvit modernog doba. sabor 1861. Hrvatsko-ugarska nagodba i njezino značenje. Razvoj moderne Hrvatske. Ban Ivan Mažuranić. Narodni preporod Hrvata u Dalmaciji i Istri. Gradišćanski Hrvati i bački Hrvati u Ugarskoj. Hrvatska potkraj XIX. i na početku XX. stoljeća. Banovanje Khuena Hedervariya. Austro-ugarska vlast i Hrvati u Bosni i Hercegovini. Politički pokreti i stranke u Hrvatskoj krajem XIX. i na početku XX. stoljeća.
Svijet i Europa na početku XX. stoljeća	Međunarodni savezi, krize i regionalni ratovi. Prvi svjetski rat. Ratna zbivanja 1914.-1916. Tijek rata 1917. i 1918. godine. Kapitulacija Središnjih sila.
Suvremeno doba – Hrvatska u XX. stoljeću	Hrvatska u vrijeme I. svjetskog rata. Hrvatska u sastavu Države SHS. Uključivanje Hrvatske u prvu jugoslavensku državu i hrvatski otpor 1918.-1928. Hrvati u vrijeme monarhističke diktature. Hrvatsko pitanje i nastanak

	Banovine Hrvatske. NDH. Hrvatski narod u antifašističkoj borbi i njegov doprinos pobjedi antifašističke koalicije. Hrvatska u sastavu druge Jugoslavije. Nastanak nezavisne i suverene hrvatske države. Hrvatska u obrani svoje nezavisnosti i suverenosti. Položaj Hrvatske u međunarodnoj zajednici.
3. razred – 35 sati	Nastavni predmet: Povijest
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
Povijest Slavonije	Područje Slavonije. Nastanak imena Slavonije. Kraljevina Slavonija u razvijenom i kasnom srednjem vijeku. Osmanlijska vlast u Slavoniji. Kraj osmanlijske vladavine u Slavoniji. Vojna krajina u posavskom i podunavskom dijelu Slavonije. Marija Terezija i ustroj Slavonije. Slavonija u Austro-ugarskoj monarhiji. Slavonija u prvoj jugoslavenskoj državi. Slavonija u 2. svjetskom ratu. Slavonija u drugoj jugoslavenskoj državi. Slavonija u Domovinskom ratu.
Povijest Požege	Povijest Požege prije pojave imena Požega. Prvi spomen Požeške županije i grada Požege. Požega od sredine 13. do početka 15. stoljeća. Požega u pod vlašću Osmanlija. Oslobođenje od osmanlijske vlasti. Kulturni život u Požegi u 18. i 19.stoljeću. Požega kroz 20. stoljeće.
Napomena:	Ovaj program izrađen je slijedom preporuke <i>Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja</i> da se u 3. razredu obrađuju povijesni sadržaji zavičajnog prostora. Izvori građe su Hrvatska enciklopedija Leksikografskog zavoda M. Krleža

	i drugi izvori prema preporuci nastavnika. Za učenike pripremljena je skripta s osnovnim sadržajem. Učenici će izraditi seminarski rad po izboru.
1. godina – 35 sati	Nastavni predmet: Zemljopis
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
Osnovi prirodne i društvene geografije	Geografija – znanost o površini Zemlje. Geografija i ekologija. Predočavanje Zemljine površine, globus, geografske karte, kartografske projekcije, vrste karata.
Gibanja Zemlje i njihovo geografsko značenje	Zemlja u Sunčevu sustavu, oblik i veličina zemlje, rotacija i revolucija, izmjena godišnjih doba, toplinski pojasi, određivanje vremena i kalendar.
Prirodna obilježja Zemljine površine. Reljef Zemlje.	Reljef i litosfera, opći podaci o reljefu, zonalna građa Zemlje, geološka prošlost Zemlje. Litološki sastav. Endodinamika. Vulkanizam i potresi. Sile ili pokretači endodinamskih pokreta. Egzogeno modeliranje i tipovi reljefa. Krš i krški oblici, ledenjački ili glacijalni reljef.
Klima	Klima na Zemlji. Struktura i sastav atmosfere. Vrijeme i klima. Klimatski elementi. Tlak zraka, vjetrovi, zračne mase i fronte. Vlažnost zraka i padaline. Klimatski modifikatori i klasifikacija klima.
Vode na Zemlji	Svjetsko more, glavna svojstva i dinamika morske vode. Vode na kopnu, gospodarsko značenje voda i problematika njihove zaštite.
Tlo i vegetacijski pokrov	Tlo i biljni pokrov. Tlo: osnovni pojmovi, podjela, obilježja, nastanak. Društveno-geografsko značenje prirodno-geografskih zona, biljnog i životinjskog svijeta. Prirodne katastrofe.
Stanovništvo kao faktor razvoja i prostorne organizacije	Razvoj naseljenosti na Zemlji. Razmještaj i gustoća naseljenosti. Opće kretanje stanovništva. Populacijski razvoj i populacijska politika. Biološki sastav stanovništva, ekonomska struktura stanovništva, etnička, kulturna i religijska struktura stanovništva, migracije. Gospodarska razvijenost i stanovništvo, predindustrijsko (primarno),

	industrijsko (sekundarno) i postindustrijsko (tercijarno) društvo.
Naselja i oblici naseljenosti	Naselja – pojmovi i podjela. Seoska i gradska naselja. Oblici seoskih naselja. Funkcije, struktura i razvoj grada. Grad i okolica. Grad i funkcionalna organizacija prostora. Urbani sustavi.
Ljudske djelatnosti i njihova obilježja	<p>Primarne djelatnosti, sustavi agrarne proizvodnje i iskorištavanja. ratarska proizvodnja i njeno značenje. Važniji poljoprivredni proizvodi i poljoprivredna područja u svijetu.</p> <p>Sekundarne djelatnosti i strukturne promjene u industriji, razvoj novih industrija i problematika njihove lokacije.</p> <p>Tercijarne djelatnosti i interakcije u prostoru. Promet kao faktor i preduvjet svjetskog razvoja. Turizam i njegovi učinci. Trgovina i uloga ekonomskih integracija u svjetskom razvoju. Obilježja i primjeri visokorazvijenih zemalja. Razlike u regionalnom razvoju. Obilježja i primjeri slabije razvijenih zemalja. Pojava novih industrijskih zemalja. Opći pokazatelji stupnja gospodarskog razvoja, autarkično i tržišno gospodarstvo, globalizacija i internacionalizacija, ekonomske integracije, transnacionalne kompanije.</p>
2. godina – 35 sati	Nastavni predmet: Zemljopis
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
Prostor i položaj Republike Hrvatske	Složenost geografskog položaja Hrvatske na dodiru različitih prirodnih, etničkih, kulturnih i gospodarsko-političkih europskih regionalnih cjelina. Prostor Hrvatske i europska prometna mreža – prometna valorizacija Hrvatske i značajni prometni pravci. Povijesno-teritorijalni razvoj Republike Hrvatske. Oblik teritorija, veličina i granice Republike Hrvatske.
Reljefna i geomorfološka obilježja kao faktor prostorne organizacije i gospodarskog razvoja	Reljefna obilježja (osnovni tipovi reljefa i njihov postanak). Strukturne geomorfološke i morfogenetske osobine reljefa Hrvatske.
Klimatska, pedološka i vegetacijska obilježja	Klimatska i vegetacijska obilježja panonske i peripanonske Hrvatske i njihov utjecaj na gospodarske aktivnosti. Klimatski elementi i modifikatori. Raspored padalina i

kao faktor gospodarskog razvoja	vjetrovi. Klimatske regije u Hrvatskoj i njihovo gospodarsko značenje. Biljni pokrov i tlo u Hrvatskoj i njihovo gospodarsko vrednovanje.
Hidrografske osobitosti	Jadransko more i vode na kopnu, gospodarsko značenje i ekološki poremećaji.
Demografska obilježja Republike Hrvatske	Razvoj naseljenosti i razmještaj stanovništva u Hrvatskoj. Opće kretanje stanovništva u Hrvatskoj. Struktura stanovništva (biološka, etnička, religijska i ekonomska). Migracije stanovništva u Hrvatskoj, povijesni osvrt i suvremeni trendovi selo – grad. hrvatsko stanovništvo u susjednim zemljama i svijetu.
Naselja i oblici naseljenosti	Ruralna naselja i urbani sustavi.
Gospodarska obilježja Hrvatske	Stupanj i dinamika gospodarskog razvoja. Suvremena gospodarska obilježja Hrvatske (glavni energetske izvori, njihov prostorni razmještaj, razmještaj i značenje rudarske i industrijske proizvodnje). Poljoprivredne grane i regije. Prometna povezanost u zemlji i povezanost sa svijetom. Uvjeti za razvoj turizma, dostignuća i perspektive. Gospodarska i politička povezanost s Europom i svijetom (EU, OUN, Vijeće Europe, R. Z. Alpe-Jadran i dr.)
1. godina – 35 sati	Nastavni predmet: Tjelesna i zdravstvena kultura
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
	Prema navedenom u Glasniku Ministarstva prosvjete i športa RH (posebno izdanje, broj 11, Zagreb, lipanj 1997., str. 183 i 184) i prema stavku 2. članka 5. Zakona o obrazovanju odraslih (NN 17/07), nastavne sadržaje potrebno planirati sukladno vrsti i specifičnostima pojedinog zanimanja, te prilagoditi dobi, psihofizičkom stanju i iskustvu polaznika. Dakle, ovisno o načinu rada u radnom procesu potrebno je planirati odgovarajuće kineziološke aktivnosti odnosno nastavne sadržaje.
2. godina – 35 sati	Nastavni predmet: Tjelesna i zdravstvena kultura
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji

	Prema navedenom u Glasniku Ministarstva prosvjete i športa RH (posebno izdanje, broj 11, Zagreb, lipanj 1997., str. 183 i 184) i prema stavku 2. članka 5. Zakona o obrazovanju odraslih (NN 17/07), nastavne sadržaje potrebno planirati sukladno vrsti i specifičnostima pojedinog zanimanja, te prilagoditi dobi, psihofizičkom stanju i iskustvu polaznika. Dakle, ovisno o načinu rada u radnom procesu potrebno je planirati odgovarajuće kineziološke aktivnosti odnosno nastavne sadržaje.
3. godina - 35 sati	Nastavni predmet: Tjelesna i zdravstvena kultura
Nastavne cjeline	Razrada - Nastavne teme/sadržaji
	Prema navedenom u Glasniku Ministarstva prosvjete i športa RH (posebno izdanje, broj 11, Zagreb, lipanj 1997., str. 183 i 184) i prema stavku 2. članka 5. Zakona o obrazovanju odraslih (NN 17/07), nastavne sadržaje potrebno planirati sukladno vrsti i specifičnostima pojedinog zanimanja, te prilagoditi dobi, psihofizičkom stanju i iskustvu polaznika. Dakle, ovisno o načinu rada u radnom procesu potrebno je planirati odgovarajuće kineziološke aktivnosti odnosno nastavne sadržaje.
4. godina - 32 sati	Nastavni predmet: Tjelesna i zdravstvena kultura
Nastavne cjeline	Razrada - Nastavne teme/sadržaji
	Prema navedenom u Glasniku Ministarstva prosvjete i športa RH (posebno izdanje, broj 11, Zagreb, lipanj 1997., str. 183 i 184) i prema stavku 2. članka 5. Zakona o obrazovanju odraslih (NN 17/07), nastavne sadržaje potrebno planirati sukladno vrsti i specifičnostima pojedinog zanimanja, te prilagoditi dobi, psihofizičkom stanju i iskustvu polaznika. Dakle, ovisno o načinu rada u radnom procesu potrebno je planirati odgovarajuće kineziološke aktivnosti odnosno nastavne sadržaje.
1. godina - 35 sati	Nastavni predmet: Čovjek, zdravlje, okoliš
Nastavne cjeline	Razrada - Nastavne teme/sadržaji
Uvod u biologiju	Područje i metode istraživanja biologije.

Opća svojstva živih bića	Razine u ustroju živih bića. Molekule, stanice, organizmi, populacije, biocenoze, ekosustavi.
Kemijska osnova života	Kemijska građa organizma. Kemijski elementi. Anorganski i organski spojevi. Biokatalizatori.
Podrijetlo života na Zemlji	Stanica – osnovna jedinica organizma. Otkriće stanica, stanična teorija. Metode istraživanja stanica (mikroskopske tehnike i ostale novije metode istraživanja). Ustrojstveni plan prokariotske stanice (bakterije, modrozelenne alge). Ustrojstveni plan eukariotske stanice. Biomembrane. Raščlamba stanica na funkcionalne prostore – organeli. Ostale stanične strukture i makromolekularni kompleksi.
Dioba stanice	Organizacija kromosoma. Mitoza. Mejoza. Spolne rasplodne stanice.
Od stanice do višestaničnog organizma	Diferencijacija stanica. Tkiva biljaka i životinja. Embrionalni razvoj.
2. godina – 35 sati	Nastavni predmet: Čovjek, zdravlje, okoliš
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
Čovjek i njegove životne potrebe	Oslobađanje energije u organizmu. Probava hrane. Zdrava prehrana. Najčešće bolesti i poremećaji probavnog sustava.
Krv	Krv – sastav i uloga. Obrana organizma od bolesti. SIDA. Krvarenje. Transfuzija. Krvne grupe. RH-faktori. Tkivne grupe. Transplantacija organa. Krvne bolesti.
Disanje	Uloga disanja. Poremećaji disanja i bolesti dišnog sustava. Pušenje – faktor rizika za mnoga oboljenja.
Izlučivanje	Izlučivanje štetnih tvari iz organizma. Uloga bubrega.
Koža	Uloga, higijena, njega.
Živčani sustav	Regulacija tjelesnih funkcija. Uloga mozga. Teorija pamćenja i učenja.
Štetni činitelji po zdravlje čovjeka	Alkohol i droge – pojava ovisnosti.

Hormonalna regulacija tjelesnih funkcija	Spolno sazrijevanje čovjeka. Oplodnja začecije i porod. Planiranje obitelji. Higijena spolnog sustava. Zdrave životne navike.
Okoliš i ekologija	Definiranje pojmova. Ekološki čimbenici – abiotički i biotički. Populacija i biocenoza. Ekosustav i biosfera. Istraživanje kopnenog ekosustava. Istraživanje vodenog ekosustava. Odnos prehrane u biocenozi. Značenje fotosinteze na život na Zemlji. Kruženje tvari i biogeokemijski ciklusi.
Onečišćenje okoliša	Uništavanje vrsta i promjena sastava biocenoze. Poremećaji ekosustava nastali utjecajem čovjeka. Zaštita prirode, zakonska regulativa. Biološke osobitosti Hrvatske. Međunarodni sporazumi o zaštiti okoliša. Održivi razvoj – budućnost planeta Zemlje.
1. godina – 18 sati	
Nastavni predmet: Etika	
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
U potrazi za identitetom – dimenzioniranje slike o sebi	<ul style="list-style-type: none"> a) Vlastita umanjena i uvećana slika. Različite perspektive samospoznaje (Alica u Zemlji čudesa) b) Moj lik u odnosu na druge. Uloge, uzori, idoli (Putovanja u nekoliko udaljenih zemalja svijeta Lemuela Gullivera). c) Moj (ne) pravi lik. Osjećanje, htijenje, mišljenje (Život i čudne neviđene pustolovine Robinsona Crusoa).
Prepreke u potrazi – izazovi odrastanja i sazrijevanja	<ul style="list-style-type: none"> a) Angažman za sebe i druge. Zagonetka života i smrti, granične situacije (Edip i Sfinga). b) Borba sa zlom ili s moći. Vjera, sumnja, snaga duha i tijela (Sveti Juraj i zmaj). c) Žudnja za znanjem ili izazov želje za moći. Pohlepa, moć, strah, neumjerenost (Faust i Mefisto).
Orijentiri i zamke na putu – pomagala i pomagači	<ul style="list-style-type: none"> a) Neprivlačnost vrlina. Životni izbor, smisao života, užitak, bol (Heraklo na raskršću, Perzej i Gorgona). b) Zavodljivost poroka. Zloupotreba moći, tiranija, diktatura (Gigov prsten, Gospodar prstenova). c) (Ne) ispravnost individualnog puta. Upornost, dostojanstvo, sloboda, odgovornost (Dedal i Ikar, Sokrat, Galileo Galilei).

Ciljevi: lažni, prividni i istinski – opreka idealnog i realnog	<ul style="list-style-type: none"> a) Potraga za nedostižnim. Slava, korist, ugled (Argonauti i zlatno runo). b) Logika srca iznad logike uma. Vrlina, žrtva, ljubav (Parsifal i sveti Gral). c) Transcendiranje realiteta kao put do vrednota. Sreća, duševni mir, zadovoljstvo, samostalnost (Atlantida, Camelot, Utopija).
Odgovornost za sebe, prirodu i druge – „građanin dvaju svjetova“	<ul style="list-style-type: none"> a) Moralni razvitak kroz konfliktne situacije. Savjest, svijest o sebi i situaciji, osjećaj vrijednosti (Tezej, Arijadna, Minotaur, Dioniz, Egej). b) Odgovornost za „mnogostrukost prirode na zemlji“, čovjekovo djelovanje kao ugrožavanje ili očuvanje prirode i njezinih vrsta (Mida, Silen, Dioniz) c) Osiguravanje temeljnih i drugih ljudski prava – prirodno i pozitivno pravo, pravednost, pravda (Mit o državniku, Mit o Prometeju i Epimeteju, Antigona).
2. godina – 18 sati	Nastavni predmet: Etika
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
Čovjek u odnosima	<ul style="list-style-type: none"> a) Susret s drugim. Roditeljstvo, život u obitelji, prijateljstvo, otvaranje za dijalog. b) Ljubav. Odnos među spolovima, odgovornost. c) Autoritet (autoritativnost i autoritarnost, poštovanje osobe, moć i uporaba moći).
Sukobi u odnosima	<ul style="list-style-type: none"> a) Egoizam i njegove granice. Izvori egoizma, forme i stupnjevi egoizma. b) Razlike i legitimnost interesa. Imati i biti, biti i trebati, moralno obzirna i pragmatična odluka, pravednost u odluci. c) Sukob i suradnja. Zadovoljenje osobnog interesa, egoizam i altruizam, rat i mir, terorizam.
Sloboda i moral: reguliranje odnosa	<ul style="list-style-type: none"> a) Sloboda i granice slobode. Odgovorna sloboda, sloboda drugoga, samovolja. b) Zlatno pravilo. Vrline, sreća, dijalog, uzajamnost, suosjećanje. c) Osoba i institucije. Osobnost i život u zajednici, poštivanje društvenih pravila i zakona.
Društveni odnosi i država	<ul style="list-style-type: none"> a) Građansko društvo i država. Heterogenost građanskog društva, suživot i tolerancija, pravna država.

	<p>b) Vrijednost demokracije i njezini dometi. Demokracija u izvornom i suvremenom obliku, opasnosti za demokraciju, etičke vrijednosti demokracije.</p> <p>c) Ljudska prava. Građanska i politička prava, ekonomska i socijalna prava, kulturna prava, ekološka prava, pravo na posebnost, pravo na razliku i pravo na privatnost.</p>
Čovječanstvo i globalizacija	<p>a) Globalno društvo i međunarodna zajednica. Regulacija međunarodnih odnosa, konvencije, deklaracije, institucije.</p> <p>b) Pravednost u međunarodnim odnosima. Etičke vrijednosti i opće dobro u međunarodnim odnosima, pravedna raspodjela dobara, mirotvorstvo i vječni mir.</p> <p>c) Pozitivni i negativni oblici globalizacije. Interkulturalnost i multikulturalnost, eksploatacija i poticanje razvoja, neokolonijalizam i ravnopravnost, problemi trećeg svijeta, međunarodni terorizam, humanitarna solidarnost.</p>
3. godina – 18 sati	Nastavni predmet: Etika
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
Čovjek u cjelini života	<p>a) Antropocentrizam i biocentrizam. Čovjek kao gospodar prirode. Čovjek kao prvi među jednakima. Biodiverzitet.</p> <p>b) Čovjek i životinjski svijet. Prava životinja. Iskorištavanje životinja. Zaštita ugroženih vrsta.</p> <p>c) Čovjek i svijet biljaka. Fotosinteza kao uvjet opstanka života. Manipulacije vegetacijom. Agrokultura i hortikultura.</p>
Bioetika kao odgovor	<p>a) Opstanak i preživljavanje. Prijetnja od samouništenja. Tko je odgovoran? Kako preživjeti u budućnosti?</p> <p>b) Kvaliteta života. Pобољшanje kvalitete života kao izazov. Kako bolje živjeti? Kakav život želimo? Održivi rast. Glad i demografska eksplozija.</p> <p>c) Odgovornost u tehnološkoj civilizaciji. Tehnološka izvedivost i etička dopustivost. Etika i tehnologija.</p>
Medicinska bioetika	<p>a) Etika humanih reproduktivnih tehnologija. Status ljudskog embrija. Manipulacija ljudskim životom. Pobačaj.</p> <p>b) Etika transplantacije organa. Doniranje organa. Ksenotransplantacija. Trgovina organima. Tko ima prednost?</p>

	c) Etika umiranja i smrti. Problem smrti. Mozak i smrt. Patnja i palijativna medicina. Eutanazija.
Bioetika i biologijske znanosti	a) biologija, evolucija i eugenika. Podrijetlo života. Evolucionizam. Eugenička pomoć prirodnoj selekciji. b) Genetika i biotehnologija. „Grašak i Dolly“. Projekt „genom“. Genetičko inženjerstvo. Genska terapija. Kloniranje. c) Sloboda istraživanja i odgovornost znanstvenika. Znanje je moć. Ograničenost slobode. Opstanak i znanosti.
Ekologija i zaštita okoliša	a) Ekološki pokret i ekološka etika. Briga za zaštitu okoliša. Ekološka odgovornost. Etika i ekologija. b) Okoliš kao zajednička kuća. Ekosustavi. Onečišćenje i globalno zatopljenje. Dogovor s prirodom. c) Ekološka svijest. Osobna angažiranost. Parkovi prirode. Pošumljavanje. Odlagalište otpada.
4. godina – 16 sati	Nastavni predmet: Etika
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
Moral i etika	a) O čovjeku ili subjektu etike (posebnost ljudske egzistencije, samospoznaja i djelovanje) b) O moralu i predmetu etike (činjenice i vrednote, značajke i važnost morala) c) O religiji i drukčijem pristupu moralu (izvor i status moralnih zahtjeva)
Ljudsko iskustvo i etička perspektiva	a) Moralno opravdanje i etičko opravdanje (stupnjevi moralnog razvoja) b) Oспорavanja i izazovi etici (amoralizam, skepticizam, egoizam i relativizam) c) Utemeljenje i opravdanje etike (Aristotelove utemeljenje etike, Kantovo utemeljenje etike)
Predmet, struktura i područja etičkog prosuđivanja	a) Predmet etike (vrednote i ideali, obveze prema drugima, dostojanstvo i dobar život) b) Struktura etike (deskriptivna etika, normativna etika, metaetika) c) Područja etičkog prosuđivanja (privatna moralnost, javna moralnost, etika posebnih djelatnosti i situacija)
Etičko opravdanje moralnog djelovanja	a) Moralno djelovanje i moralna osoba (racionalnost i razboritost, sloboda, jednakost, dobro i ispravno) b) Moralna prava, moralne dužnosti, moralni konflikti (savjest, odgovornost, samopoštovanje, kazna) c) Pravednost, paternalizam, tolerancija i mir (složenost moralne i političke vrline pravednosti, tipovi pravednost, problem paternalizma, struktura i značaj tolerancije, etička vrednota mira)

Etička argumentacija i etičke teorije	<p>a) Strategije poopćivosti u etičkim prosuđivanjima (zlatno pravilo, Kantov univerzalizam, Rawslov „veo neznanja“)</p> <p>b) Izgradnja i razdioba etički teorija (etike vrlina, konzekvencionalističke etike, deontološke etike)</p> <p>c) Etički pristup problemima svakodnevnog života (suočavanje s moralnim problemom i koraci k etičkoj refleksiji toga konkretnog problema)</p>
1. godina - 18 sati	Nastavni predmet: Vjeronauk
Nastavne cjeline	Razrada - Nastavne teme/sadržaji
U potrazi za smislom života	<p>U vrtlogu svijeta i života</p> <p>Upoznaj samoga sebe – Vlastitosti ljudske osobe</p> <p>Smisao i besmisao života</p> <p>Kršćanska vjera kao odgovor smisla</p> <p>Živjeti kao protagonist – životna uporišta</p>
Čovjek: religiozno biće	<p>Vjera - iskonska ljudska potreba</p> <p>Čovjek je po naravi religiozan</p> <p>Razvoj religije</p> <p>Politeističke religije i religije koje ne poznaju pojam osobnoga Boga ili božanstva. Monoteističke religije</p> <p>Posebnost kršćanstva u odnosu na druge religije</p>
Kršćanska objava i sveto pismo	<p>Kršćanska objava i njezino prenošenje</p> <p>Biblija kao pisana Božja riječ i pristup Bibliji Biblijski govor o Bogu 4. Biblija u životu kršćana</p>
Isus Krist - vrhunac objave	<p>Isus - povijesna osoba</p> <p>Isusov lik</p> <p>Navještaj kraljevstva Božjega</p> <p>Isusovo otkupiteljsko djelo</p> <p>Isus Krist - pravi Bog i pravi čovjek</p> <p>Zajedništvo s Kristom</p>

Tajna stvaranja - govor znanosti i govor vjere	Prirodnoznanstvena tumačenja nastanka svijeta Biblijsko-vjernički pristup stvaranju Odnos vjere i prirodnih znanosti
2. godina - 18 sati	Nastavni predmet: Vjeronauk
Nastavne cjeline	Razrada - Nastavne teme/sadržaji
Sloboda – izbor i odgovornost	Mladi čovjek u hodu prema slobodi i zrelosti Ususret drugome U potrazi za vrjednotama
Život s Crkvom i u Crkvi	Ustanovljenje Crkve i pripadnost Crkvi Sakramenti kršćanske inicijacije – darovi milosnoga života i zajedništva Službe i karizme u Crkvi – slobodno i radosno življenje Evanđelja Jedna Crkva u mnoštvu Crkava – prema punom zajedništvu Marija – uzor vjere i majka Crkve
Zajednica koja oslobađa i služi – povijest Crkve	Susret s antičkim svijetom – evanđeoska sloboda i mučeništvo Kršćanstvo na hrvatskome jezičnom prostoru u srednjem vijeku Crkva u srednjem vijeku – od duhovnog i kulturnog procvata do ratova i raskola Crkva kršćanskoga služenja siromašnima - dominikanci i franjevci (13.-14. st.) Crkva u doba humanizma – promicanje vjere, tradicije i kulture Vrijeme dubokih podjela – reformacijska kriza i obnova Crkve Crkva i moderno doba – duhovni, prosvjetni i kulturni preporod Crkva u suvremenom svijetu – služiteljica čovjeka i čovječanstva

S Crkvom na putu vjere i slobode - molitva, slavlje, svjedočenje	Molitva Crkve, osobna i zajednička molitva Slaviti život u crkvenom zajedništvu i slavljima Dobrovoljstvo kao oblik općeljudskog i kršćanskog služenja
3. godina - 18 sati	Nastavni predmet: Vjeronauk
Nastavne cjeline	Razrada - Nastavne teme/sadržaji
Kršćansko poimanje čovjeka	Čovjek kao stvorenje i slika Božja Isusov put kao paradigma kršćaninova puta
Čovjek - moralno biće	Čovjek - polazište etičkog razmišljanja Kriteriji dobra i zla Odnos vjere i morala Savjest - norma etičkog djelovanja Savjest pred zakonom i suvremenim etičkim pitanjima
Ljubav prema bogu i bližnjemu - temelji kršćanske moralnosti	Bog - temelj kršćanske moralnosti Objavljeni moralni zakon - temeljni zakon Znakovi ljubavi prema Bogu Zlo i grijeh - prijestup istinske ljubavi prema Bogu i bližnjemu Evandeoski zakon ljubavi
"Muško i žensko stvorili ih"	Čovjek - žena i muškarac Obitelj u Božjem naumu Ženidba - sakrament bračne ljubavi i zajedništva Roditelji i obitelj - odgovorno roditeljstvo
Dostojanstvo ljudskoga života	Svetost i dostojanstvo ljudskoga života Životom obdareni i u život pozvani Čuvanje cjelovitosti i dostojanstva ljudske osobe - izazovi znanosti Dostojanstvo osobe pred stvarnošću patnje, bolesti i smrti
Živjeti u istini	Hoditi u istini „Istina će vas osloboditi“

4. godina - 16 sati	Nastavni predmet: Vjeronauk
Nastavne cjeline	Razrada - Nastavne teme/sadržaji
Suvremeni čovjek pred pitanjem boga	<p>Poteškoće suvremenoga čovjeka s Bogom - izazov nevjere</p> <p>Suvremena religioznost i njezina pitanja.</p> <p>Traganje za iskustvom svetoga i "nova religioznost"</p> <p>Pitanje Boga pred iskustvom patnje i zla u svijetu</p> <p>Dokazi o Božjoj opstojnosti</p>
Biblijska slika boga i iskustvo boga	<p>Bog u svjedočanstvu vjere Staroga zavjeta Bog u svjedočanstvu vjere Novoga zavjeta Kršćansko iskustvo Božje prisutnosti u skrivenosti</p> <p>Sakramentalno iskustvo milosrdnoga Boga</p> <p>Bog u iskustvu kršćanskih svetaca i svjedoka vjere</p>
Ljudski rad i stvaralaštvo	<p>Čovjek sustvaratelj</p> <p>Kršćanski pogled na rad</p> <p>Opće dobro, pravda i solidarnost</p> <p>Etika poslovanja</p> <p>Kršćansko zauzimanje za mir</p>
Izazovi znanstveno-tehničkog napretka	<p>Budućnost i moć znanja</p> <p>Informatizacija i globalizacija</p> <p>Znanost u službi poboljšanja života</p> <p>Briga za okoliš</p> <p>Zajedništvom do napretka</p>
Kršćanska nada u budućnost	<p>Svjetovna očekivanja budućnosti</p> <p>Eshatološki i apokaliptički tekstovi u Bibliji Čovjek pred pitanjem svršetka</p> <p>Kršćanska nada u dovršenje: novo stvorenje, uskrsnuće i život vječni</p>

II. OBAVEZNI STRUKOVNI DIO PROGRAMA	
1. godina – 53 sata	Nastavni predmet: Uvod u državu i pravo
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
Osnovni pojmovi države	Država - pojam i elementi, stanovništvo, teritorij, državna vlast.
Državne djelatnosti	Društvene organizacije, djelatnosti države, zakonodavna djelatnost, izvršno-politička djelatnost, sudbena djelatnost, uprava Odnosi među državnim djelatnostima Nadležnost Državne djelatnosti u RH.
Oblici država	Države prema obliku vladavine Države prema političkom sustavu. Oblik državnog uređenja. Državno uređenje RH. Međunarodne organizacije.
Pravo	Društvene norme, običaji i moral, pravna norma. Vrste pravnih normi. Važenje pravnih normi. Pravni propisnici – vrste. Ustav, zakoni, podzakonski akti, opći akti društvenih organizacija. Pojedinačni pravni akti. Načelo ustavnosti i zakonitosti. Hijerarhija pravnih akata. Pravne grane, pravne ustanove.
Pravni odnos	Pravni odnos. Pravni subjekti. Pravni objekti. Pravno ovlaštenje. Pravna obveza. Nastanak i prestanak pravnog odnosa.
Metodičke napomene:	
<i>Metode:</i> usmeno izlaganje, razgovor, rad na tekstu ustava, zakona i drugih pravnih propisnika, interaktivne metode	
<i>Oblici rada:</i> frontalni, individualni, grupni	
1. godina – 70 sati	Nastavni predmet: Informatika
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
HARDVER - sklopovlje osobnih računala	Osobno računalo i njegova konfiguracija: ulazne jedinice, izlazne jedinice, systemska jedinica. Pohrana podataka i jedinice za mjerenje količine informacija, brojevni sustavi.
SOFTVER - računalni programi	Naredba, program, programski jezici. Operacijski sustavi, informacijski sustavi. Aplikativni programi.

Operacijski sustav – Windows	Grafičko korisničko sučelje. Rad s mišem i tipkovnicom. Radna površina. Pojam gumba. Izbornik. Podešavanje okoliša programa: vrijeme i datum, izbor pozadine. Pojam prozora, datoteke i mape. Otvaranje, zatvaranje, pomicanje, smanjivanje, povećanje prozora. Premještanje, kopiranje, preimenovanje, brisanje i traženje datoteka i mapa. Moje računalo/Explorer. Rad u lokalnoj mreži. Pregledavanje sadržaja diskova i disketa. Unos i spremanje teksta pomoću Notepada i WordPada. Korištenje kalkulatora.
Obrada teksta - MS Word	Aktiviranje programa. Elementi prozora programa. Pojam dokumenta. Uključivanje i isključivanje alatnih traka. Otvaranje novog i već postojećeg dokumenta. Postava stranice. Unos i obrada teksta. Kretanje po dokumentu, uređivanje i oblikovanje teksta, spremanje teksta. Pojam odlomka i oblikovanje. Rad s više dokumenata. Evidentiranje promjena u dokumentu. Brojanje znakova i riječi. Numeriranje stranica i definiranje zaglavlja i podnožja. Umetanje simbola. Pisanje indeksa i potencije. Izrada tablica, alatna traka za crtanje. Ispis dokumenata.
Internet - Internet Explorer	Pojam svjetske računalne mreže. Pojmovi: poslužitelj (server) i pristupno računalo (client). Povijest Interneta. CARNet. Dostupni servisi i usluge: www, e-mail. Aktiviranje web preglednika. Elementi prozora, osnovne naredbe. Pretraživanje Interneta upisom URL i upotrebom raznih pretraživača.
2. godina – 70 sati	Nastavni predmet: Informatika
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
Obrada teksta – Word	Pojam odlomka i oblikovanje. Poravnavanje odlomka. Postavljanje i uklanjanje tabulatora. Rad s više dokumenata. Evidentiranje promjena u dokumentu. Brojanje znakova i riječi. Numeriranje stranica i definiranje zaglavlja i podnožja. Pisanje indeksa i potencije. Izrada tablica, alatna traka za crtanje. Ispis dokumenata. Oblikovanje stupaca. Pisanje fusnota. Umetanje slike u dokument. Stilovi. Korištenje i kreiranje predložaka. Pretraživanje i zamjena teksta. Provjera pravopisa i gramatike.
Proračunske tablice – Excel	Aktiviranje programa. Elementi prozora. Osnovni pojmovi: radna knjiga, radni list, stupac, redak, ćelija. Relativna adresa ćelije. Pojam podatka. Unos i ispravak podataka. Uređivanje

	<p>tablica. Formule i funkcije. Automatsko zbrajanje. Aritmetička sredina. Sortiranje podataka. Grafikoni. Raspored sadržaja po stranama pomoću prijeloma stranica. Određivanje margina, orijentacije papira. Ispis sadržaja radnog lista.</p>
Internet - Internet Explorer	<p>Uspostavljanje veze s Internetom. Elementi prozora i osnovne naredbe web preglednika. Prilagodba web preglednika. Internet Provideri u Hrvatskoj. Znakovi koji pomažu pri pretraživanju. Pretraživanje Interneta upisom URL. Skidanje teksta i slika. Ispis web stranice. Pronalaženje riječi na stranici. Korištenje web-mail-a.</p>
3. godina – 70 sati	Nastavni predmet: Informatika
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
Obrada teksta – Word	<p>Unos i oblikovanje teksta. Oblikovanje stupaca. Crtanje tablica. Umetanje proračunskih tablica i grafikona u dokument. Kreiranje hiperteksta. Postavljane pozadine: boje i zvuka, animirani tekst, hiperveze.</p>
Proračunske tablice – Excel	<p>Kreiranje složene tablice i grafa Apsolutna i relativna adresa ćelije. Dodavanje i izmjena elemenata na već postojećem grafikonu. Rotacija jezgre grafa, mijenjanje tipa grafa, bojanje grafa. Automatsko ispunjavanje ćelija. Traženje i zamjena teksta u ćelijama. Statističke, matematičke i logičke funkcije. Rad s pisačima: određivanje ispisa selektiranog sadržaja.</p>
Organiziranje informacija – Outlook	<p>Rad u lokalnoj mreži: pregled pristigle pošte, odgovaranje na poruke i prosljeđivanje poruka. Vođenje adresara i kalendara. Korištenje adresa prilikom kreiranja dopisa. Unos i uređivanje obveza i zadataka.</p>
Internet - Internet Explorer - Outlook Express	<p>Uspostavljanje veze s Internetom. Preglednik Internet Explorer i njegove naredbe. Web pretraživači Skidanje web stranice. Preoblikovanje sadržaja. Elektronička pošta. Primitci e-pošte. Sažimanje datoteka.</p>
4. godina – 96 sati	Nastavni predmet: Informatika
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
Osnove baze podataka – MS Access	<p>Osnovni objekti: tablica, obrazac, upit i izvješće. Definiranje tablica, pojam: ključ, polje, slog, uspostavljanje relacije među</p>

	njima, kreiranje obrazaca za unos podataka, upita i izvješća, veza među tablicama. Rad u postojećoj bazi, otvaranje baze kreirane za skupno pismo. Kreiranje nove baze kroz diferencirane zadatke (minimum tablica i izvješće).
Internet i intranet - Internet Explorer, - Outlook Express - MS Outlook - Front Page	Pronalaženje raznih sadržaja na Internetu. Komuniciranje i učenje na daljinu. Sažimanje podataka. Primanje i slanje pošte (mail, fax) u lokalnoj mreži i preko Interneta. Elektronski potpis. Organiziranje poslova u virtualnom uredu: vođenje adresara, kalendara, podsjetnika, ažuriranje popisa obaveza, uvoz i izvoz podataka u radnu knjigu ili datoteku drugog tipa. Izrada hiperteksta korištenjem multimedijalnih efekata.
Izrada prezentacija – PowerPoint	Stvaranje nove prezentacije pomoću čarobnjaka, predloška i prazne prezentacije. Umetanje tablica, grafikona i organizacijskih dijagrama, slike, podloge, zvuka i video isječaka. Izrada web prezentacije.
MS Office	Sistematizacija cjelokupnog četverogodišnjeg gradiva kroz praktične zadatke u kojima se koriste sve aplikacije programskog paketa MS Office.
Metodičke napomene:	
<i>Metode rada:</i> razgovor, usmeno izlaganje, demonstracija, praktičan rad.	
<i>Oblici rada:</i> frontalni, grupni, individualni.	
1. godina – 18 sati	Nastavni predmet: Hrvatski poslovni jezik
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
1. Pismeno izražavanje	Pisanje glasova č i ć, dž i đ, alternacije ije, je i e. Pravopisna pravila o pisanju velikog i malog slova u nazivlju ustanova, državnih službi, zakona, pravilnika. Pravopisna pravila o sastavljenom i rastavljenom pisanju riječi, rastavljanje riječi na kraju retka. Rečenični i pravopisni znakovi. Kratice. Tuđice.

	<p>Bilježanje vlastitih i tuđih misli, vođenje dnevnika rada i telefonskih poruka.</p> <p>Osobno pismo.</p> <p>Sastavljanje zamolbe i žalbe.</p>
2. Usmeno izražavanje	<p>Pravogovor – naglasni sustav hrvatskog standardnog jezika, rečenična intonacija.</p> <p>Prepričavanje , izvještavanje, priopćenje.</p> <p>Mimika i gesta.</p>
2. godina - 18 sati	Nastavni predmet: Hrvatski poslovni jezik
Nastavne cjeline	Razrada - Nastavne teme/sadržaji
Pismeno izražavanje	<p>Glasovne promjene u različitim oblicima riječi.</p> <p>Pisanje eseja, zapisnika skupa i komunikacijskih tekstova: poslovno pismo, poslovni dopisi, podnesci, rješenja, odluke; zapisnici u sudskom dopisivanju i upravnom postupku, pozivi.</p> <p>Pozivi.</p>
Usmeno izražavanje	<p>Pravogovor – naglasni sustav i rečenična intonacija, logični nastavak – intenzitet, tempo, stanka, gestikulacija.</p> <p>Javni govor.</p> <p>Dijaloški oblici: poslovni razgovor, intervju.</p> <p>Usmeno predavanje: rasprava, debata, predavanje.</p> <p>Predavanje, debata.</p>
<p>Metodičke napomene:</p> <p>U obradi nastavnih sadržaja potrebno je koristiti konkretne primjere različitih poslovnih dopisa. Analizu forme i sadržaja poslovnih dopisa važno je povezati s usvojenim jezično-stilskim znanjima (učenici vježbaju ispravljajući jezične i stilske pogreške u konkretnim poslovnim dopisima.</p> <p><i>Metode rada:</i> usmeno izlaganje, rad na tekstu, razgovor, vježbe</p> <p><i>Oblici rada:</i> individualni, rad u paru, rad u grupi, frontalni</p>	

4. godina - 32 sata	Nastavni predmet: Poduzetništvo s menadžmentom
Nastavne cjeline	Razrada - Nastavne teme/sadržaji
Osnove poduzetništva	Pojam, razvoj i vrste poduzetništva. Uvjeti razvoja poduzetništva uopće i u RH. Ekonomski uvjeti Sociološko politički uvjeti Ekološki uvjeti Etički uvjeti Psihološki uvjeti.
Definicija i glavne značajke poduzetništva	Poduzetničke aktivnosti. Poduzetništvo i stvaralaštvo. Činitelji poduzetništva. Poduzetnička sloboda. Poduzetnička odlika. Poduzetnička dobit. Poduzetništvo i rizik.
Temeljni elementi i sastavnice poduzetništva.	Poduzetnička ideja. Promišljanje, rađanje, stvaranje i prikupljanje poduzetničke ideje. Metode stvaralačkog mišljenja. Metode asocijacije. Metafora Brainstorming. Analiza ideja. Odabir ideje. Primjena ideje. Poduzetnička inicijativa.
Poduzetnički pothvat	Motivi i ciljevi poduzetničkog pothvata. Motiv profita. Motiv prestiža. Motiv moći. Motiv sigurnosti.
Osnivanje pothvata	Izbor organizacijsko pravnog oblika. Odabir načina realizacije pothvata. Izbor lokacije. Analiza tržišta. Planiranje i pribavljanje potrebnih resursa.
Poduzetnik kao osnovni subjekt poduzetništva	Ljudske i stručne kvalitete poduzetnika. Vizionarstvo. Poštenje. Povjerenje. Mudrost. Altruizam. Upornost. Poduzetnički modeli - primjeri iz prakse.
Etika u poduzetništvu	Značenje i važnost etike u poduzetništvu. Stav Crkve i Ivana Pavla drugog spram poduzetništva. Obitelj kao nositelj poduzetništva.
Menadžment	Pojam sadržaj i oblici menadžmenta. Funkcije menadžmenta. Planiranje. Organiziranje. Kadrovi. Kontroliranje. Upravljanje. ljudskim potencijalima
Metodičke napomene:	
<i>Metode rada:</i> usmeno izlaganje, razgovor i rad na tekstu	
<i>Oblici rada:</i> individualni, rad u paru, rad u grupi, frontalni rad	

4. godina – 32 sata	Nastavni predmet: Ustavni ustroj RH
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
Temeljni pojmovi ustavnog prava	Ustav i njegov sadržaj. Struktura i temeljna obilježja ustava i Ustava RH.
Tijek demokratskih promjena u Hrvatskoj	Uspostavljanje demokratske vlasti u RH. Uspostavljanje samostalnosti i suverenosti RH.
Temeljne odredbe Ustava RH	RH - nacionalna država hrvatskog naroda. RH – država njezinih državljana. Najviše vrednote ustavnog poretka RH. Vlast proizlazi iz naroda i pripada narodu. Određivanje državnog suvereniteta RH.
Temeljne slobode i prava čovjeka i građanina	Zajedničke odredbe o slobodama i pravima. Osobne slobode i prava. Politička prava i slobode. Gospodarska i socijalna prava. Kulturna prava i zaštita okoliša. Međunarodna zaštita sloboda i hrvatski pravni sustav. Načelo ustavnosti i zakonitosti. Ustavni sud RH, Pučki pravobranitelj.
Temelji državne vlasti	Teorije o narodnom suverenitetu. Predstavnička vladavina. Oblici neposrednog odlučivanja.
Izborni sustav	Biračko pravo i njegovo ostvarivanje. Utvrđivanje izbornih rezultata. Hrvatski izborni sustav.
Temeljna pitanja ustrojstva državne vlasti	Razlikovanje državnih funkcija i ustrojstvo vlasti. Predstavnička tijela.
Načelo diobe vlasti	Ustrojstvo i dioba vlasti. Sustav predsjedničke vlade. Sustav parlamentarne vlade.
Ustrojstvo vlasti u RH	Hrvatski Sabor. Predsjednik RH. Vlada RH. Sudbena vlast. Državna uprava. Lokalna samouprava i uprava. Promjene Ustava RH. Međunarodni odnosi.
Metodičke napomene:	
<i>Metode rada:</i> usmeno izlaganje, razgovor, rad na tekstu Ustava RH	
<i>Oblici rada su:</i> frontalni, individualni i grupni rad.	
2. godina – 35 sati	Nastavni predmet: Poslovna psihologija

Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
Predmet i zadaće opće i poslovne psihologije	<p>Određenje psihologije i poslovne psihologije.</p> <p>Metode znanstvene psihologije</p>
Osnove psihičkih procesa	<p>Opazanje, psihološki faktori u opažanju, neke tipične pogreške pri opažanju. Mišljenje i rješavanje problema, zakoni asociiranja, prepreke uspješnom rješavanju problema. Učenje i pamćenje, osnovni oblici učenja ponašanja, kako poboljšati pamćenje. Emocije, utjecaj emocija na ponašanje, emocionalni transfer. Motivacija, motivacija za rad, konflikti. Ličnost, porijeklo razlika u osobinama ličnosti, obrambeni mehanizmi ličnosti.</p>
Osobine čovjeka koje utječu na rad	<p>Formula radnog uspjeha. Sposobnosti: psihomotorne i spoznajne sposobnosti. Inteligencija, emocionalna inteligencija, donošenje odluka, empatija, ustrajnost. Vještine i znanja, samoučenje, oponašanje, izobrazba. Ekstrinzična i intrinzična motivacija. Asertivnost, kako povećati asertivno ponašanje.</p>
Opći činitelji koji djeluju na radnu sposobnost	<p>Životna dob i radna sposobnost. Umor i odmor, aktivni i pasivni odmor, pravila djelotvornog odmaranja. Stres, stres na radnom mjestu, „burn-out“, kako spriječiti štetne efekte stresa (strategije sučeljavanja).</p>
Zapošljavanje	<p>Profesionalna orijentacija i selekcija. Prijem novih djelatnika, vještine i tehnike intervjuiranja, pogreške pri procjenjivanju ljudi.</p>
Međuljudski odnosi na radnom mjestu	<p>Važnost međuljudskih odnosa na radnom mjestu, Hawthornefekt. Vođenje grupe, stilovi vođenja, izobrazba voditelja. Sukobi i frustracija u grupi, kako konstruktivno rješavati sukobe. Grupna kohezija, timski duh, kako razviti veću povezanost članova grupe. Grupni procesi i utjecaj na ponašanje pojedinca. Stavovi i predrasude, kako smanjiti predrasude.</p>
Komunikacija	<p>Verbalna i neverbalna komunikacija. Denotativno i konotativno značenje riječi. Važnost i značenje neverbalne komunikacije. Oblici neverbalne komunikacije, eho-efekt. Psihološke potrebe te potrebe tijekom procesa rada. Komunikacija voditelj-djelatnik kao način zadovoljenja</p>

	psiholoških potreba. Aktivno slušanje, „ja“ i „ti“ poruke. Komunikacijske barijere i njihovo rješavanje.
Metodičke napomene:	
<i>Metode rada:</i>	
<p>razgovor, usmeno izlaganje, demonstraciju, vježbe, igranje uloga, brainstorming, diskusiju, suradničko učenje, metode razvijanja kritičkog mišljenja (RWCT-metode): slagalica, debata, iznošenje stavova i argumentiranje, predviđanje, sažimanje i klasifikacija, kritičko pisanje, samostalno istraživanje, INSERT metodu, tijek ideja, izradu plakata, cinquinu itd.</p>	
<i>Vježbe:</i>	
<p>Obrade nastavnih sadržaja popraćene su vježbama i demonstracijama koje na praktičan način prikazuju teorijske spoznaje. Ukupan udio vježbi u 70 nastavnih sati je cca 10 sati.</p> <p>Npr. Utjecaj prethodnog usmjerenja na opažanje u dvosmislenim situacijama;</p> <p>Utjecaj smislenosti gradiva koje učimo na sposobnost pamćenja, Kontekst i pamćenje,</p> <p>Postoje li stereotipi o profesijama, Razlikovanje agresivnog, asertivnog i submisivnog ponašanja i sl.</p>	
<i>Oblici rada:</i> Frontalni, individualni, rad u parovima, grupni rad	
2. godina – 35 sati	Nastavni predmet: Uredsko poslovanje i dopisivanje
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
Uredsko komuniciranje (uredsko poslovanje i dopisivanje)	Pojam uredskog komuniciranja, nastanak i razvoj. Pravni izvori uredskog komuniciranja. Način organiziranja. Sredstva za rad (dokumentacija, evidencijska sredstva, pečati, žigovi, štambilji, klasifikacijski sustavi). Službeni akti i poslovno pismo. Sudionici u dopisivanju. Načela dopisivanja.
Sudsko dopisivanje	Sudionici sudskog dopisivanja. Propisi o poslovanju sudova. Osnovni pojmovi o sudskom dopisivanju. Sudski podnesci i pismena. Sastavni dijelovi sudskog dopisa. Sastavljanje i oblikovanje. Zamolnica, poziv, zapisnici
Uredsko poslovanje sudbenih tijela	Primanje, pregledavanje i zaprimanje podnesaka i drugih spisa. Bilješka o primitku. Evidentiranje sudskih predmeta

	(upisnici, imenici). Otprema i dostava sudskih spisa. Pohrana i čuvanje spisa.
Javnobilježničko dopisivanje	Propisi o poslovanju javnobilježničkog ureda. Zaprimanje pismena, otvaranje pošte, otpremanje i dostava pošiljaka. Osnivanje javnobilježničkog spisa. Rad na javnobilježničkim aktima, zapisnicima, bilješkama.
Vođenje poslovnih knjiga	Upisnici, imenici, knjige i druge evidencije. Upisnik oporuka. Tiskanice i obrasci. Primanje novca, isprava i vrijednosnih papira. Javnobilježničke pristojbe, nagrada i naknada troškova. Javnobilježnički arhiv.
Poslovanje javnog bilježnika pri službenom ovjeravanju isprava	Ovjera prijepisa, fotokopija, izvoda iz trgovačkih i poslovnih knjiga, prijevoda, potpisa i rukoznaka.
Poslovi javnog bilježnika	Javni bilježnik u ovršnom, izvanparničnom, zemljišnoknjižnom i ostavinskom postupku. Javnobilježničke radnje u mjeničnim i čekovnim stvarima. Javni bilježnik i trgovačko društvo.
Poslovne komunikacije	Pokretanje inicijative u prodajnom poslu. Upit. Ponuda. Zaključivanje prodajnog posla. Narudžba. Realizacija prodajnog posla. Otpremnica. Komisijski zapisnik.
3. godina – 35 sati	Nastavni predmet: Uredsko poslovanje i dopisivanje
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
Ponavljanje uredskog komuniciranja sudbenih tijela, javnih bilježnika te osnova poslovnih komunikacija	
Uredsko komuniciranje tijela uprave	Pojam, pravni izvori uredskog poslovanja.
Upravno dopisivanje	Podnesak. Ispunjavanje tiskanice podneska. Sastavljanje i oblikovanje podneska u obliku dopisa. Službeni dopis. Sastavljanje i oblikovanje službenih dopisa (zamolnica, požurnica...). Sastavljanje i oblikovanje dopisa u nepravnom postupku u obliku dopisa. Rješenje. Sastavljanje i oblikovanje rješenja u nepravnom postupku. Zaključak. Sastavljanje i oblikovanje zaključaka u nepravnom i upravnom postupku. Poziv. Ispunjavanje

	tiskanice poziva. Zapisnik. Sastavljanje i oblikovanje zapisnika u upravnom i nepravnom postupku. Ispunjavanje tiskanica zapisnika. Pristojbena obveza.
Uredsko poslovanje tijela uprave	Pisarnica. Osnovni pojmovi o uredskom poslovanju: spis, prilog, dokument, predmet, dosje, fascikl. Primanje i pregled spisa i drugih pošiljki. Zaprimanje, signiranje pošte. Utvrđivanje nedostataka i nepravilnosti primljene pošte. Upisivanje spisa. Dostavljanje spisa u rad. Administrativno – tehnička obrada spisa. Izrada spisa (izvorno rješavanje, izradba čistopisa s kopijom, izradba čistopisa s prethodno izrađenim konceptom). Otprema spisa. Razvođenje spisa. Rokovnik predmeta. Arhiviranje i čuvanje predmeta.
Metodičke napomene:	
<i>Metode rada:</i> Za uspješno ostvarivanje programa u cjelini tijekom školske godine nastavnik će primijeniti, ovisno o vrsti nastavne jedinice: metodu razgovora; rada na tekstu; praktičnog rada.	
<i>Oblici rada:</i> frontalni; rad u grupi; rad u parovima; individualni	
4. godina - 48 sati	Nastavni predmet: Radno pravo
Nastavne cjeline	Razrada - Nastavne teme/sadržaji
Opći dio – radni odnos	Radni odnos – pojam i tehnika zasnivanja, zapošljavanje malodobnika, obrazovanje i osposobljavanje za rad, probni rad, radno vrijeme (puno, nepuno i skraćeno), prekovremeni i noćni rad. Vježbe: Izrada odluke o potrebi zasnivanja radnog odnosa, tekst oglasa, molba na oglas, obavijest o izboru kandidata, ugovori o radu, zahtjev za izdavanje radne knjižice, odluka o imenovanju komisije za praćenje probnog rada, ugovor s nepunim radnim vremenom, odluka o potrebi prekovremenog rada.
Prava iz radnog odnosa	Pravo na plaću. Pravo na siguran rad. Odmori i dopusti. Pravo zaposlenika na sudjelovanje u odlučivanju. Pravo na udruživanje (sindikati, udruge). Vježbe: Odluka o korištenju godišnjeg odmora, odluka o odobravanju neplaćenog dopusta, zahtjev za plaćeni dopust.

Odgovornost za obaveze iz radnog odnosa	Odgovornost radnika za štetu (pretpostavke odgovornosti za štetu). Odgovornost poslodavca za štetu koju pretrpi radnik.
Zaštita radnika	Zaštita života, zdravlja i privatnosti radnika. Zaštita žena i majčinstva. Zaštita malodobnika u radnom odnosu. Zaštita osoba privremeno ili trajno nesposobnih za rad. Postupak ostvarivanja zaštite prava radnika. Vježbe: izrada zahtjeva za ostvarenje prava iz radnog odnosa, izrada odluke povodom zahtjeva radnika, izrada tužbe za pokretanje radnog spora, rješenje o dodatnom porodnom dopustu, zahtjev za zaštitu malodobnog radnika, zahtjev za zaštitu radnika privremeno nesposobnih za rad.
Prestanak radnog odnosa	Otkaz (vrste otkaza). Sporazumni prekid radnog odnosa, prekid radnog odnosa odlukom suda. Vježbe: izrada odluke o prestanku radnog odnosa, izrada sporazuma o prestanku radnog odnosa, izrada tužbe radi utvrđivanja da je otkaz nedopušten.
Socijalna prava.	Socijalna zaštita i njeno ostvarivanje. Socijalno, zdravstveno, mirovinsko i invalidsko osiguranje. Vježbe: ispunjavanje tiskanica i obrazaca iz područja mirovinskog i zdravstvenog osiguranja (prijave, promjene, objave na zdravstveno i mirovinsko osiguranje), izrada zahtjeva za invalidsku i starosnu mirovinu.
<p>Metodičke napomene:</p> <p><i>Metode rada:</i> usmeno izlaganje, rad na zakonskom tekstu, praktične vježbe, interaktivne metode (rad u parovima, igranje uloga, radionice)</p> <p><i>Oblici rada:</i> individualni, rad u paru, radu grupi, frontalni</p>	
3. godina - 35 sati	Nastavni predmet: Upravni postupak
Nastavne cjeline	Razrada - Nastavne teme/sadržaji
Pojam i značenje procesnog prava	Definicija procesnog prava, funkcije procesnog prava, odnos materijalnog i procesnog prava. Grane procesnog prava (kazneno, građansko, upravno, prekršajno). Pojam i vrste postupaka (sudski, upravni, upravnosudski, posebni postupci). Razgraničenje sudskih i upravnih postupaka

Osnovni pojmovi građanskih postupaka	Vrste građanskih postupaka (parnični, izvanparnični, ovršni). Subjekti, stranke, tijek i pravni lijekovi u parničnom postupku. Vrste izvanparničnih postupaka, razgraničenje, nadležnost, subjekti, stranke i pravni lijekovi u izvanparničnom postupku. Pojam ovrhe i ovršne isprave. Vrste ovrhe i tijek ovršnog postupka.
Osnovni pojmovi prekršajnog postupka	Pojam prekršaja, subjekti odgovornosti za prekršaj, vrste prekršaja, sankcije. Prekršajni postupak, osnovna načela prekršajnog postupka. Tijek prekršajnog postupka, odluke i pravni lijekovi u prekršajnom postupku.
Osnovni pojmovi kaznenog postupka	Pojam kaznenog djela, razlozi koji isključuju protupravnost, krivnja, sankcije. Načelo legaliteta, optužno i istražno načelo, načelo službenog postupanja. Subjekti kaznenog prava. Stadiji kaznenog postupka (kaznena prijava, istraga, optužnica, tijek postupka, odluke i pravni lijekovi u kaznenom postupku).
Organizacija i funkcija organa uprave.	Pojam javne uprave, pojam državne uprave. Organizacija organa uprave, funkcije (poslovi) državne uprave, akti uprave.
Osnovni pojmovi upravnog postupka.	Pojam postupka. Procesne radnje, pojam i vrste.
Načela upravnog postupka	Načelo zakonitosti, načelo zaštite javnog interesa i trećih osoba, načelo prava žalbe, načelo sudjelovanja stranke u postupku, načelo samostalnosti, načelo konačnosti i pravomoćnosti, načelo ekonomičnosti, načelo efikasnosti, načelo materijalne istine, načelo slobodne ocjene dokaza, načelo službenog postupanja, načelo upotrebe jezika i pisama.
4. godina - 64 sati	Nastavni predmet: Upravni postupak
Nastavne cjeline	Razrada - Nastavne teme/sadržaji
Nadležnost	Pojam nadležnosti, stvarna i mjesna nadležnost, sukob nadležnosti.
Službena osoba	Tijela koja vode upravne postupke, pravna pomoć, izuzeće (obavezni i fakultativni razlozi). Izraditi zaključak o izuzeću službene osobe (zapisničara).

Stranka u upravnom postupku i njeno zastupanje	Vrste stranaka, stranačko djelovanje, stranačka i procesna sposobnost, zastupanje stranaka.
Podnesci u radu organa uprave	Pojam podneska i postupanje po podnesku. Izrada više vrsta podnesaka za zadano činjenično stanje. Izrada zaključaka kojima se postupa po podnesku.
Akti organa uprave	Dijelovi zaključka, vrste zaključaka. Izrada više zaključaka na zadano činjenično stanje od lakših prema težim. Poziv, sadržaj, svrha. Izrada poziva. Zapisnici, pojam i vrste. Izrada više vrste zapisnika na zadano činjenično stanje.
Dostava, rokovi, troškovi postupka	Pojam i vrste dostave, te popunjavanje više vrste tiskanica dostavnica i povratnica. Pojam i vrste rokova. Računanje rokova na praktičnim primjerima. Povrat u prijašnje stanje. Izrada zaključka na zadano činjenično stanje. Troškovi postupka (troškovi organa, troškovi stranka, oslobođenje od plaćanja troškova). Izrada prijedloga za povrat u prijašnje stanje. Izrada zaključka na zadano činjenično stanje.
Pokretanje postupka	Pokretanje postupka, spajanje postupka, izmjena zahtjeva, nagodba, odustanak. Izrada više vrsta zahtjeva za pokretanje postupaka. Izrada više vrsta zaključaka na zadano činjenično stanje.
Postupak do donošenja rješenja	Skraćeni postupak, posebni ispitni postupak, prethodno pitanje, usmena rasprava. Izrada zaključaka na zadano činjenično stanje.
Dokazivanje	Pojam i teret dokazivanja. Pojedina dokazna sredstva: isprave, svjedoci, očevid, vještaci i izjava stranke u svrhu dokazivanja. Izrada više vrsta zaključaka na zadano činjenično stanje.
Rješenje u upravnom postupku	Vrste rješenja. Sastavni dijelovi rješenja.
Pravni lijekovi	Postupanje prvostupanjskog tijela po žalbi, postupanje drugostupanjskog tijela po žalbi, šutnja administracije. Izrada više podnesaka žalbe na zadano činjenično stanje. Pojam izvanrednih pravnih lijekova. Izrada prijedloga za obnovu postupka.

Izvršenje	Administrativno izvršenje, sudsko izvršenje, odgoda i obustava izvršenja. Izrada više vrsta zaključaka na zadano činjenično stanje.
Posebni upravni postupci	Porezni postupak, carinski postupak, inspekcijski postupak.
Osnovi pojmovi upravnog spora	Pojam upravnog spora, vrste, tijek i obaveznost presuda.
Metodičke napomene:	
<i>Metode rada:</i> usmeno izlaganje, radu na zakonskom tekstu, praktične vježbe, radionice, igranje uloga, razgovor	
<i>Oblici rada:</i> individualni rad, frontalni rad, rad u grupi, rad u paru.	
1. godina – 140 sata	Nastavni predmet: Kompjutorska daktilografija
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
Ured i uvjeti rada u uredu	Gdje i što radi upravni referent. Ergonomija sjedenja za računalom.
Osnove rada na računalu	Teoretsko-tehničke informacije o osobnom računalu. Upute za rad na računalu. Tipkovnica – dijelovi: alfanumerički dio, numerički, kursorske tipke, posebne tipke, raspored – prst slovo; Korištenje tipkovnice umjesto miša. Blok za pisanje (MS Word Pad, MS Word). Izgled papira, stranice, odabir slova. Imenovanje dokumenta, spremanje dokumenta. Ispis dokumenta.
Obrada slova, Brojeva i znakova	Osnovni položaj (asdf, jklč). Zahvat u 3. red – RU. Zahvat na EI. Zahvat u 1. red – VM. Zahvat u 2. red – GH. Zahvat na C i zarez. PISANJE VELIKIH SLOVA. Zahvat na OP. Zahvat na BN. Zahvat na ŠĆ. Zahvat na ŽĐ. Strana slova – wxqy. Pisanje arapskih brojeva. Pisanje znakova, simbola. Pisanje interpunkcijskih znakova (razgodaka). Upotreba mrtve tipke Alt Gr+.
Vježbe točnosti i brzine	Vježbe za postizavanje točnosti (jednoredi, dvoredi, troredi). Vježbe za postizavanje brzine (prijepis prema tabelama 1, 2, 3 i 4) Ispravak pogrešaka u tekstu.

Diktati	Pisanje po diktatu – riječi, rečenice, tekući tekst. Diktati s povećanjem brzine 100 -140 znakova u minuti prema tabelama 1- 4. Transkript diktata.
Oblikovanje teksta Na stranici	Načini isticanje teksta (VERZAL, podcrtavanje, kurziv, spacionirano pisanje, promjena oblika slova, obostrano poravnanje teksta s naročitom pažnjom na pravopisno poravnanje desnog ruba). Oblikovanje teksta na stranici - američki oblik, europski oblik.
2. godina – 70 sati	Nastavni predmet: Kompjutorska daktilografija
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
Vježbe točnosti i brzine	Vježbe za postizavanje brzine i točnosti (prijepis prema tabelama 5 i 6). Ispravak pogrešaka u tekstu
Diktati	Pisanje po diktatu – riječi, rečenice, tekući tekst. Diktati s povećanjem brzine 160-240 znakova u minuti prema tabelama 5, 6. Transkript teksta uz oblikovanje.
Formati i vrste papira za izradu pisanih komunikacija	Veličine i vrste papira (A, B i C format), višeslojni, beskonačna vrpca. Poslovni papir, omotnice – vrste i veličine. Adresiranje omotnica. Korištenje predložaka.
Pisanje u tablicama	Izrada jednostavnih i složenih tablica i njihovo popunjavanje tekstem i brojevima.
Pisano komuniciranje	Oblikovanje poslovnih pisama (bitni, sporedni dijelovi pisma). Oblici poslovnih pisama (europski, američki, kombinirani). Korištenje predložaka i izrada novih.
Dopisivanje u komercijalnom poslu	Oblikovanje dopisa u fazi: inicijative-upit, ponuda. Zaključivanje posla–narudžba, ugovor. Realizacija posla – otprema robe, zapisnik o preuzimanju robe. Podmirenje obveze – račun.
Oblikovanje akata u sudskom postupku	Oblikovanje sudskog rješenja, presude, sudskog dopisa, sudskog zapisnika.
Prigodno dopisivanje	Poslovni pozivi, čestitke, zahvale.
3. godina – 70 sati	Nastavni predmet: Kompjutorska daktilografija
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji

Vježbe točnosti i brzine	Vježbe za postizavanje brzine i točnosti (prijepis prema tabelama 7, 8). Ispravak pogrešaka u tekstu.
Diktati	Diktati s povećanjem brzine 200-280 znakova u minuti prema tabelama 7, 8. Pisanje po diktatu - tekući tekst u neprekinutom trajanju od 15 minuta prema zadanom obliku. Vježbe transkripta teksta uz oblikovanje.
Oblikovanje pisanih komunikacija u službenom dopisivanju	Oblikovanje: podnesaka, rješenja, zaključaka, službenog dopisa, zapisnika u upravnom postupku. Kreiranje predložaka.
Dopisivanje pri zaposlenju	Oblikovanje molbe za zaposlenje. Oblikovanje životopisa.
Izrada i preoblikovanje prepisanog teksta	Prijepis i oblikovanje skupnih pisama, rezimea, izvještaja. Ispravak teksta i umetanje komentara, bilješki, tablica sadržaja, popis izvora.
<p>Metodičke napomene:</p> <p><i>Metode rada:</i> usmeno izlaganje, razgovor, demonstracija, individualne asistencije učniku i naročito samostalnog rada učenika. Težište je na stjecanju znanja, vještina i navika, razvijanju sposobnosti, potrebne rutine i sigurnosti u deseteroprstnom slijepom pisanju. Stoga posebnu pažnju treba posvetiti ponavljanju i uvježbavanju te usavršavanja postignute vještine.</p> <p><i>Oblici rada:</i> individualni rad, frontalni rad, grupni.</p>	
4. godina – 32 sata	Nastavni predmet: Uvod u imovinsko pravo
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
Opći dio imovinskog prava	Pojam imovinskog prava i osnovna načela. Pojam imovinskopravnog odnosa. Subjekti imovinskopravnog odnosa. Objekti imovinskopravnog odnosa. Pravni poslovi – pojam, vrste.
Stvarno pravo	Pojam stvarnog prava, karakteristike. Posjed – pojam, vrste, zaštita. Vlasništvo - vrste, stjecanje, zaštita. Katastar, zemljišne knjige. Upis prava vlasništva u zemljišne knjige, izvadak iz zemljišne knjige.
Obvezno pravo	Pojam obveznog prava i obveze, karakteristike. Ugovor, vrste ugovora: ugovor o prodaji, ugovor o najmu, ugovor o zajmu

	itd. Zaključivanje ugovora i djelovanje ugovora. Osiguranje obveza, prestanak obveza.
Nasljedno pravo	Pojam i vrste nasljeđivanja. Zakonsko nasljeđivanje, oporučno, nužno nasljeđivanje, rješenje o nasljeđivanju.
<p>Metodičke napomene:</p> <p><i>Metode rada:</i> usmeno izlaganje, rad na zakonskom tekstu, praktične vježbe, radionice, igranje uloga, razgovor</p> <p><i>Oblici rada:</i> individualni rad, frontalni rad, rad u grupi, radu u paru.</p>	
3. godina - 35 sata	Nastavni predmet: Uvod u obiteljsko pravo
Nastavne cjeline	Razrada - Nastavne teme/sadržaji
Uvod u obiteljsko pravo	O obitelji i obiteljskom pravu. Vrste obitelji. Obiteljsko pravni odnosi, pravni subjekti, pretpostavke, pravni učinci. Izvori obiteljskog prava.
Bračno pravo	O braku i bračnom pravu, pojam braka, tradicionalna obilježja braka, bračno pravo. Pretpostavke za sklapanje braka, pretpostavke za postojanje braka. Pretpostavke za valjanost braka, dob za sklapanje braka, poslovna sposobnost i sposobnost za rasuđivanje, srodstvo po krvi, posvojenje, prijašnji brak nevjeste i ženika. Postupak i oblici sklapanja braka, građanski oblik sklapanja braka, vjerski oblik sklapanja braka. Učinci braka, osobna prava i dužnosti, imovinska prava i dužnosti, obveza uzdržavanja. Prestanak braka, smrt bračnog druga, proglašenje nestalog bračnog druga umrlim, poništaj braka, razvod braka. Pravne posljedice prestanka braka, prezime, dioba bračne stečevine, uzdržavanje. Skrb o djeci nakon prestanka braka, roditeljska skrb, uzdržavanje djeteta. Istospolne zajednice
Odnosi roditelja i djece	Podrijetlo djeteta od majke i oca, materinstvo, očinstvo, presumirano (bračno) očinstvo, priznanje materinstva i očinstva, nadležna tijela, priznavatelj, koje se dijete može priznati. Sudski postupak za utvrđivanje podrijetla djeteta, utvrđivanje materinstva i očinstva sudskom presudom. Oспорavanje materinstva i očinstva, osporavanje materinstva, osporavanje bračnog i izvanbračnog očinstva. Roditeljska skrb, pojam i povijesni pregled, sadržaj

	roditeljske skrbi, odgovornosti, dužnosti i prava roditelja, roditelji kao izvršavatelji skrbi nad djetetom, prava djeteta. Mjere za zaštitu prava i dobrobiti djeteta, vrste, osobne i imovinske.
Posvojenje	Pretpostavke za zasnivanje posvojenja, pojam posvojenja i posvojenje kao stari životni odnos, pretpostavke o osobi posvojitelja i posvojenika, roditelji djeteta koje se želi posvojiti. Postupak posvojenja. Prava i dužnosti koje proizlaze iz posvojenja.
Skrbništvo	Značenje skrbništva, skrbnik, svojstva skrbnika, vrste skrbništva, dužnosti, odgovornosti i prava skrbnika, nadzor nad skrbnikom. Skrbništvo za maloljetne osobe Skrbništvo i roditeljska skrb za punoljetne osobe.
Pravno uređenje drugih obiteljskih odnosa	Izvanbračna zajednica žene i muškarca. Obiteljsko-pravni učinci krvnog i tazbinskog srodstva.
Metodičke napomene:	
<i>Metode rada</i> : usmeno izlaganje, razgovor, rad na tekstu zakona i drugih pravnih akata	
<i>Oblici rada</i> : frontalni, individualni i grupni.	
2. godina – 35 sati	Nastavni predmet: Gospodarstvo
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
Osnovna pitanja svakog ekonomskog sustava	Počela gospodarstva Osnovna gospodarska pitanja. Što proizvoditi? Kako proizvoditi? Za koga proizvoditi? Povijest ekonomske misli. Ekonomija i njezino okruženje. Adam Smith.
Tržišno gospodarstvo	Osnovne pretpostavke funkcioniranja tržišnog gospodarstva. Tržište. Privatno vlasništvo. Ekonomska sloboda. Demokratski politički sustav.
Komandno gospodarstvo	Karakteristike komadnog gospodarstva. Iskustva i rezultati zemalja koje su prakticirale komadno gospodarstvo.
Resursi	Ograničenost dobara neograničenost potreba. Granice proizvodnih mogućnosti. Zakon opadajući prinosa.

Cijene i konkurencija	Sustav cijena. Formiranje cijena. Konkurencija. Perfektna konkurencija. Novac. Kapital. Štednja. Investicija.
Makroekonomija Efikasnost	Pojam makroekonomije. Osnovni oblici i pokazatelji makroekonomije. Nacionalni proizvod. Bruto nacionalni proizvod (BNP). Potencijalni bruto nacionalni proizvod. Ostvareni bruto nacionalni proizvod. Investicije. Multiplikator u ekonomiji.
Ekonomska politika	Nositelji ekonomske politike. Ciljevi ekonomske politike. Instrumenti ekonomske politike. Metode i mjere ekonomske politike.
Dohodak i raspodjela	Monopoli. Plaće. Sindikati. Rente. Profiti.
Metodičke napomene:	
<i>Metode rada:</i> usmeno izlaganje, praktične vježbe, radionice, igranje uloga, razgovor.	
<i>Oblici rada:</i> individualni rad, frontalni rad, rad u grupi, rad u paru.	
3. godina – 49 sati	Nastavni predmet: Knjigovodstvo
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
Pojam računovodstva i knjigovodstva	Predmet knjigovodstvenog obilježja, jedinice mjere u knjigovodstvu.
Ciljevi i zadaće knjigovodstva	Prikupljanje podataka o promjenama u poslovanju poduzetnika. Bilježenje u poslovne knjige nastalih poslovnih promjena, utvrđivanje poslovnog rezultata, omogućivanje uvida poslovođiteljima u financijske tokove kao podloge za upravljanje, odlučivanje i izvještavanje.
Računovodstvena načela i Međunarodni računovodstveni standardi	Temeljna knjigovodstvena načela i primjena Međunarodnih računovodstvenih standarda i primjena u Republici Hrvatskoj.
Bilanca	Pojam i obilježja bilance, sadržaj bilance, sadržaj aktive, sadržaj pasive, vrste bilance.
Knjigovodstvene isprave	Pojam, obilježja, sadržaj i vrste knjigovodstvenih isprava.

Poslovne knjige	Pojam i vrste poslovnih knjiga, osnovne poslovne knjige, glavna knjiga.
Knjigovodstveni računi (konti)	Sadržaj konta, podjela konta prema položaju u bilanci, pravila evidencije na kontima.
Popis imovine i obveza	Svrha i predmet popisa, tehnika provedbe popisa, inventurne razlike i uzroci razlika.
Novčano poslovanje	Zakonsko sredstvo plaćanja u RH, blagajničko poslovanje, sastavljanje blagajničkog izvještaja.
Platni promet	Sudionici i vrste platnog prometa, obrasci za obavljanje platnog prometa putem računa, instrumenti gotovinskih i bezgotovinskih plaćanja. Otvaranje računa u banci.
Obilježja i vrste neprofitnih organizacija	Odsustvo mjerenja profita, razlika u poreznim i zakonskim određenjima, razvoj neprofitnih organizacija, različitosti u načinu upravljanja, važnost političkog utjecaja (osnove).
Fondovsko računovodstvo	Fond: A-fond redovite djelatnosti, B-fond kapitalnih projekata, C-fond zastupanja, D-vlastiti fond, E-ostali fondovi.
Bilančno načelo računskog okvira za profitne i neprofitne organizacije	Računski okvir prema položaju bilance profitnih i neprofitnih organizacija (osnovna obilježja).
Metodičke napomene:	
<i>Metode rada:</i> usmeno izlaganje, rad na tekstu, izrada praktičnih primjera, razgovor.	
<i>Oblici rada:</i> individualni rad, rad u paru, rad u grupi, frontalni.	
4. godina – 45 sati	Nastavni predmet: Statistika
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
Osnove statistike	Pojam i zadaća statistike, predmet proučavanja. Izvori podataka, formiranje statističkih nizova, sastavljanje statističkih tabela, grafičko prikazivanje, računanje i tumačenje relativnih brojeva. Formiranje numeričkih nizova i njihovo grafičko prikazivanje.

Srednje vrijednosti i mjere raspršenosti	Mod, medijan, aritmetička sredina, standardna devijacija, varijanca i koeficijent varijacije.
Osnovna statistička obrada vremenskih nizova	Formiranje vremenskog niza. Individualni indeksi vremenskog niza. Skupni indeksi. Pojam i model linearnog trenda.
<p>Metodičke napomene:</p> <p><i>Metode rada:</i> verbalne, istraživanja, razne simulacije, kombiniranje sa grafičkim prikazima na računalu ili ploči u razredu, izrada raznih tabela te uključivanje učenika prilikom ponavljanja ili vježbanja pojedinih sadržaja.</p> <p>Sadržaji ovog predmeta ocjenjuju se na temelju usmenog i pismenog provjeravanja učenikovog znanja. U planu bi trebala biti i suradnja sa stručnim ljudima iz prakse.</p> <p><i>Oblici rada:</i> inividualni, grupni, frontalni</p>	
III. IZBORNI DIO PROGRAMA	
<p>Sadržaji izbornih nastavnih predmeta: latinski jezik, logika i filozofija provode se slijedom odluka o donošenju kurikuluma za nastavne predmete sociologija, logika, filozofija i latinski jezik za gimnazije.</p>	
2. godina - 35 sati	Nastavni predmet: Ljudska prava
Nastavne cjeline	Razrada - Nastavne teme/sadržaji
Što su ljudska prava	Pojam i terminologija. Univerzalnost ljudskih prava. Podjela ljudskih prava i dužnosti. Međunarodni izvori o ljudskim pravima. Domaći izvori o ljudskim pravima. Načela poštivanja ljudskih prava (odgovornost, jedinstvenost, sigurnost, pravda, tolerancija, snošljivost, sloboda, solidarnost, mir). Radionica: Nova zemlja - koja prava odabrati? Mladi brodolomci Kako bi se predstavio u EU?
Demokracija i politička prava	Aktivno sudjelovanje u politici – pravo ili dužnost? Sloboda izražavanja i granice neukusa. Treba li sloboda izražavanja biti ograničena? (pravo na privatnost). Ograničavanje zlouporabe vlasti. Radionice na temu: Možemo to popraviti; Odgovornost; Privatnost.
Ograničavanje ljudskih prava u cilju nacionalne sigurnosti	Privođenje ili uhićenje. Pritvor. Suđenje. Zatvorski uvjeti. Smrtna kazna. Eutanazija. Doživotni zatvor. Radionice: Simulacije suđenja u brojnim sudskim procesima.

Socijalna i ekonomska prava	Prava protiv svakog oblika diskriminacije. Obiteljska zaštita. Pravo na obrazovanje, prehranu, smještaj i zdravstvenu skrb. Pravo na rad. Sloboda rada. Radionice: Zabrana torture, traffickinga; Odnosi unutar zajednice (škole, obitelji, društva); Pravo pacijenta da zna dijagnozu.
Narušavanje ljudskih prava	Nenasilno rješavanje sukoba. Pravilno provođenje medijacije kroz 5 koraka. Akcije na lokalnoj i nacionalnoj razini. Proučavanje postupaka ostvarivanja prava pred domaćim i međunarodnim sudovima Radionice: Aktualni sudski procesi i simulacija suđenja te igranje uloga pred Međunarodnim sudom za ljudska prava u Strassburgu.
3. godina – 35 sati	Nastavni predmet: Ljudska prava
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
Globalne teme- djeca	Konvencija o pravima djeteta. Položaj djece u Europi i svijetu (ropstvo, glad, siromaštvo, prostitucija). Internet i pornografija. Pučki pravobranitelj za djecu. Radionice: Nacrtaj riječ; Neka se čuje i naš glas; Vrijeme za glumu.
Diskriminacija i ksenofobija	Što je diskriminacija – vrste (rasna, vjerska, na radnom mjestu, spolna). Ksenofobija-pojam. Rasizam. Invalidi i hendikepirani. Radionice: Tražim posao u EU; Svi jednaki-svi različiti; Put k zemlji jednakosti; Pričajmo o seksu.
Obrazovanje	Pravo na pristup obrazovnim institucijama. Izazovi u obrazovanju (javno ili privatno). Formalno i neformalno obrazovanje. Obrazovanje i spol. Radionice: Školski odnosi; Obrazovanje za sve? Jezik kao prepreka; Novac kao prepreka.
Mir i nasilje	Mir je ljudsko pravo? Cijena nasilja. Vrste nasilja. Izravno i neizravno nasilje. Je li nasilje prirodno? Radionice: Novac za trošenje; Nasilje u obitelji; Bulling; Nasilje u mojem životu.
Siromaštvo	Europska socijalna povelja. Nezaposlenost i mladi Amnesty International i socijalna prava. Radionice: Horoskop siromaštva; Utrka za bogatstvom i moći.
Metodičke napomene:	
<i>Metode rada:</i> interaktivne, kao npr. igranje uloga, rad u parovima, simulacija suđenja, brainstorming.	

Nastava se odvija i kroz izradu projekata i razne istraživačke aktivnosti učenika (praćenje tiska, ostalih medija, izrada anketa).

Oblici rada: usmeno izlaganje, rad u parovima, grupni rad, izrada pismene dokumentacije o projektima, frontalni i individualni rad.

4. godina – 32 sata	Nastavni predmet: Javne financije
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
Javne financije	Pojam, razvoj i definicija javnih financija. Financijski sustav. Financijska politika.
Javni prihodi	Razvoj javnih prihoda. Klasifikacija javnih prihoda.
Vrste poreza	Direktni porezi. Indirektni porezi. Objektivi porezi. Sintetički porezi. Analitički porezi. Kvotni porezi. Fundirani porezi. Nefundirani porezi. Katastarski porezi. Opći porezi. Namjenski porezi. Redovni porezi. Izvanredni porezi. Pretpostavljeni porezi. Faktični porezi. Porezi po vrijednosti. Specifični porezi. Osnovni porezi. Dopunski porezi. Porezi centralne razine vlasti. Porezi lokalne razine vlasti.
Elementi oporezivanja.	Porezni subjekt. Porezni obveznik. Porezni destinatar. Konačni platac. Porezni platac. Porezni jamac. Materijalni elementi oporezivanja. Porezni izvor. Porezni objekt. Porezna osnovica. Porezna stopa. Porezne povlastice. Porezna jedinica. Porezno opterećenje. Porezna sposobnost.
Porezne stope.	Proporcionalne porezne stope. Progresivne porezne stope. Regresivne porezne stope. Degresivne porezne stope.
Porezna terminologija	Porezni katastar. Porezna lista. Porezna tarifa. Početak poreza. Otpis poreza. Porezna opomena. Porezna žalba. Porezna amnestija. Porezna oaza. Porezni rezident. Povrat poreza. Porezna zastara.
Načela oporezivanja	Financijsko-politička načela oporezivanja. Ekonomsko politička načela oporezivanja. Socijalno-politička načela oporezivanja. Porezno-tehnička načela oporezivanja.
Ciljevi i učinci oporezivanja	Porezna evazija. Zakonita porezna evazija. Nezakonita porezna evazija. Prevaljivanje poreza. Višestruko oporezivanje.

Porezni sustav	Porez na dohodak. Porez na dobit. Porez na imovinu. Porez na nasljedstvo i darove. Porez na promet. Porez na dodanu vrijednost (PDV). Carine.
Sustav javnih prihoda u Hrvatskoj	Sadržaj i planiranje proračuna. Izrada i donošenje proračuna. Izvršenje proračuna.
Metodičke napomene:	
<i>Metode rada:</i> usmeno izlaganje, razgovora i rada na tekstu.	
<i>Oblici rada:</i> individualni, rad u paru, rad u grupi, frontalni.	
2. godina – 40 sati	Nastavni predmet: Stručna praksa
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
Radna okolina	Upoznavanje strukture ustanove, odjela, radnog mjesta na kojem se praksa obavlja.
Rad s poštom	Prijem, razvrstavanje i dostava pošte na rješavanje. Korištenje prijemnih štambilja. Priprema pošte za otpremu.
Rad u arhivi	Upoznavanje s načinom i organizacijom arhiviranja predmeta.
Rad s uredskom opremom	Telefonsko komuniciranje – evidencija poruka. Primanje i otpremanje fax-poruka. Umnožavanje materijala kopiranjem. Prepisivanje i oblikovanje raznih tekstova na računalu.
Pisano komuniciranje	Tekući daktilografski poslovi vezani uz odjel u kojem je učenik na praksi. Popunjavanje raznih vrsta tiskanica koje se koriste u poslovanju. Priprema akata za potpis. Adresiranje omotnica.
3. godina – 40 sati	Nastavni predmet: Stručna praksa
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
Radna okolina	Upoznavanje strukture ustanove, odjela, radnog mjesta na kojem se praksa obavlja.
Rad s poštom	Prijem, razvrstavanje i dostava pošte na rješavanje. Korištenje prijemnih štambilja. Priprema pošte za otpremu.

Rad u arhivi	Upoznavanje s načinom i organizacijom arhiviranja predmeta.
Rad s uredskom opremom	Telefonsko komuniciranje – evidencija poruka. Primanje i otpremanje fax-poruka. Umnožavanje materijala kopiranjem. Prepisivanje i oblikovanje raznih tekstova na računalu.
Pisano komuniciranje	Tekući daktilografski poslovi vezani uz odjel u kojem je učenik na praksi. Popunjavanje raznih vrsta tiskanica koje se koriste u poslovanju. Priprema akata za potpis. Adresiranje omotnica.
Tehnička priprema i organizacija sastanaka	Pisanje i distribucija poziva. Prepisivanje, oblikovanje, umnožavanje izvještaja. Pisanje zapisnika. Popunjavanje baze podataka.
4. godina – 40 sati	Nastavni predmet: Stručna praksa
Nastavne cjeline	Razrada – Nastavne teme/sadržaji
Upravni postupak i Uredsko poslovanje u funkciji izrade završnog rada Radno pravo	Rješenja u državnoj i javnoj upravi u području: opće uprave, gospodarstva, financija, graditeljstva, komunalnih i stambenih poslova, centara za socijalni rad. Unutarnji poslovi, zdravstveno i mirovinsko osiguranje, carinske uprave. Zasnivanje radnog odnosa. Prestanak radnog odnosa. Sindikalno udruživanje. Kolektivni ugovori.
<p>Metodičke napomene:</p> <p>Polaznika na praksu upućuje voditelj (koordinator) stručne prakse. Svaki polaznik dobiva uputnicu i program stručne prakse kao i ime i prezime kontakt osobe (mentora) u ustanovi ili poduzeću.</p> <p>Za vrijeme prakse mentor prati razinu zainteresiranosti, samostalnosti i angažiranosti pri rješavanju povjerenih zadataka. Mentor u ustanovi ili poduzeću izdaje potvrdu o obavljenoj praksi.</p> <p>Obveze mentora na mjestu stručne prakse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - polazniku osigura riješen predmet u skladu s izabranom temom - pojasni sve faze upravnog postupka - uputipolaznika na korištenje materijalnih propisa korištenih u predmetu 	

Obveze polaznika:

- obavljati povjerene poslove i radne zadatke prema uputama mentora iz ustanove ili poduzećaredovno i na vrijeme dolaziti na rad
- pažljivo i odgovorno se odnositi prema imovini ustanove ili poduzeća
- pridržavati se utvrđenih mjera sigurnosti i zaštite
- poštivati protokol ponašanja u ustanovi ili poduzeću u kontaktu sa zaposlenicima i strankama
- primjereno se odjenuti za rad na radnom mjestu

6. MATERIJALNI UVJETI ZA IZVOĐENJE PROGRAMA

Prostor	Oprema	Nastavni predmet
Klasična učionica	Klasična učionica (1+32 mjesta) i radno mjesto s PC + LCD, grafoskop	Hrvatski poslovni jezik Uvod u državu i pravo Poduzetništvo s menadžmentom Ustavni ustroj RH Poslovna psihologija Uvod u imovinsko Uvod u obiteljsko pravo Gospodarstvo Ljudska prava Javne financije Uredsko poslovanje i dopisivanje Statistika Radno pravo Upravni postupak Knjigovodstvo
Informatički kabinet	Standardna oprema (17 + 1 radnih mjesta, LCD projektor, 2 printera, skener, kamera, pristup Internetu Razredni odjel se dijeli u dvije skupine	Informatika
Kompjutorska daktilografija	PC 17 + 1 radno mjesto, 2 printera, skener, diktirni	Kompjutorska daktilografija

	<p>uređaj, razglas + pojačalo, mikrofoni, zvučnici</p> <p>Razredni odjel se dijeli u dvije skupine</p>	
Kompjutorska daktilografija	<p>PC 17 + 1 radno mjesto, 2 printera, skener, diktirni uređaj, razglas + pojačalo, mikrofoni, zvučnici</p>	<p>Povremeno prema potrebi realizacije sadržaja:</p> <p>Uredsko poslovanje i dopisivanje</p> <p>Statistika</p> <p>Radno pravo</p> <p>Upravni postupak</p> <p>Knjigovodstvo</p>

7. KADROVSKI UVJETI ZA IZVOĐENJE PROGRAMA

Nastavni predmet	Nastavnik	Stručna sprema
Hrvatski jezik	prof. hrvatskog jezika i književnosti	VSS
Njemački jezik	prof. njemačkog jezika i književnosti	VSS
Engleski jezik	prof. engleskog jezika i književnosti	VSS
Povijest	prof. povijesti	VSS
Etika/Vjeronauk	dipl. filozof dipl. teolog dipl. kateheta nastavnik s visokom školskom spremom društveno-humanističkog smjera	VSS
Zemljopis	prof. geografije dipl.geograf, dipl.ing.geografije	VSS
TZK	prof. tjelesne i zdravstvene kulture	VSS
Matematika	prof.matematike dipl. ing. matematike	VSS
Čovjek zdravlje i okoliš	prof. biologije	VSS
Sociologija	prof. sociologije dipl. sociolog s položenim ispitom iz psihologijskih i pedagoških predmeta	VSS
Informatika	prof. informatike i matematike dipl. ing. elektrotehnike, smjer računarska tehnika dipl. ing. elektrotehnike, smjer telekomunikacije i informatika, automatizacija dipl. ekonomist, smjer: informatika i kibernetika	VSS

	dipl. informatičar dipl. ing. računarstva	
Uvod u državu i pravo	dipl. pravnik s položenom pedagoško-psihološkom grupom predmeta	VSS
Hrvatski poslovni jezik	prof. hrvatskog jezika i književnosti	VSS
Poduzetništvo s menadžmentom	dipl. ekonomist s položenom pedagoško-psihološkom razlikom predmeta	VSS
Ustavni ustroj RH	dipl. pravnik s položenom pedagoško-psihološkom grupom predmeta	VSS
Poslovna psihologija	prof. psihologije, dipl. psiholog	VSS
Uredsko poslovanje i dopisivanje	dipl. pravnik dipl. ekonomist	VSS
Radno pravo	dipl. pravnik s položenom pedagoško-psihološkom grupom predmeta	VSS
Upravni postupak	dipl. pravnik s položenom pedagoško-psihološkom grupom predmeta	VSS
Kompjutorska daktilografija	dipl. ekonomist, dipl. pravnik, VSS društvenog smjera s položenim ispitom iz dopunskih pedagoško-psiholoških predmeta, uz obvezno poznavanje daktilografije i rada na osobnom računalu te primjereno korištenje MS office-ovim aplikacijama što se potvrđuje odgovarajućom potvrdom.	VSS
Uvod u imovinsko pravo	dipl. pravnik s položenom pedagoško-psihološkom grupom predmeta	VSS
Uvod u obiteljsko pravo	dipl. pravnik s položenom pedagoško-psihološkom grupom predmeta	VSS

Gospodarstvo	dipl. ekonomist s položenim ispitom iz psihologijsko-pedagogijskih predmeta	VSS
Knjigovodstvo	dipl. ekonomist s položenim ispitom iz psihologijsko-pedagogijskih predmeta	VSS
Statistika	dipl. ekonomist s položenim ispitom iz psihologijsko-pedagogijskih predmeta prof. matematike dipl. ing. matematike	VSS
Javne financije	dipl. ekonomist s položenim ispitom iz psihologijsko-pedagogijskih predmeta	VSS
Ljudska prava	dipl pravnik s položenom pedagoško-psihološkom skupinom predmeta, dipl. politolog s položenom pedagoško-psihološkom skupinom predmeta, prof. sociologije, prof. filozofije	VSS
Filozofija	prof. filozofije	VSS
Logika	prof. logike	VSS
Latinski jezik	prof. latinskog jezika	VSS
Stručna praksa	dipl. ekonomist s položenim ispitom iz psihologijsko-pedagogijskih predmeta	VSS

8. LITERATURA

Nastavnici i polaznici koristiti će istu literaturu.

Koristiti će se literatura odobrena od Ministarstva znanosti i obrazovanja za redovno obrazovanje.

Temeljem odobrenih udžbenika izraditi će se posebni pisani didaktički materijali za polaznike. Ako se nastava realizira dopisno-konzultativnim putem polaznici će koristiti nastavna pisma.

Ako se nastava realizira konzultativno-instruktivnim putem, profesor/predavač će izraditi skriptu.

9. NAČIN PROVJERE STEČENIH ZNANJA I VJEŠTINA

Nastavni predmet	Obvezni načini provjere i ocjenjivanja znanja i umijeća
Hrvatski jezik	usmeno, pisano
Strani jezik	usmeno, pisano
Povijest	usmeno, pisano
Zemljopis	usmeno, pisano
Tjelesna i zdravstvena kultura	usmeno, pisano
Čovjek, zdravlje, okoliš	usmeno, pisano
Matematika	usmeno, pisano
Sociologija	usmeno, pisano
Vjeronauk/Etika	usmeno, pisano
Uvod u državu i pravo	usmeno, pisano
Informatika	pisano, praktični rad
Hrvatski poslovni jezik	usmeno, pisano

Poduzetništvo s menadžmentom	usmeno, pisano, samostalni rad
Ustavni ustroj RH	usmeno, pisano
Poslovna psihologija	usmeno, pisano, vježbe
Uredsko poslovanje i dopisivanje	usmeno, pisano, vježbe, praktični rad
Radno pravo	usmeno, pisano
Upravni postupak	usmeno, pisano
Kompjutorska daktilografija	pisano, praktični rad
Uvod u imovinsko pravo	usmeno, pisano
Uvod u obiteljsko pravo	usmeno, pisano
Gospodarstvo	usmeno, pisano
Knjigovodstvo	usmeno, pisano
Statistika	usmeno, pisano
Latinski jezik	usmeno, pisano
Logika	usmeno, pisano
Filozofija	usmeno, pisano
Ljudska prava	usmeno, izrada projekata, istraživačke aktivnosti
Javne financije	usmeno, pisano, samostalni rad
Stručna praksa	

10. ZAVRŠNI RAD

Polaznici će izraditi i obraniti završni rad u skladu s odredbama Pravilnika o izradbi i obrani završnog rada (Narodne novine 118/09).

Okvirne teme za izradu završnog rada:

Rješenje o promjeni osobnog imena

Rješenje o promjeni podataka u matičnim knjigama

Rješenje o osnivanju zanatske radnje

Rješenje o upisu obrta u obrtni registar

Rješenje o izdavanju građevinske dozvole

Rješenje o izdavanju lokacijske dozvole

Rješenje o rušenju objekta

Rješenje o smještaju starije osobe, djece u obitelj udomitelja

Rješenje o postavljanju privremenog skrbnika

Rješenje o primanju jednokratne novčane pomoći

Rješenje o priznavanju prava na ortopedsko pomagalo

Rješenje o priznavanju prava na subvenciju lijekova

Rješenje o porezu na dohodak

Rješenje o oslobođenju od plaćanja carine

Rješenje o godišnjem odmoru

Rješenje o plaćenom dopustu

Rješenje o naplaćenom dopustu

Napomene:

Riječi i pojmovni sklopovi koji imaju rodno značenje korišteni u ovom dokumentu odnose se jednako na oba roda (muški i ženski) i na oba broja (jedinu i množinu), bez obzira na to jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, odnosno u jedini ili množini.

Broj i datum mišljenja na program (popunjavanje Agencija):

KLASA	
URBROJ	
Datum izdavanja mišljenja na program	